

NUORTEN KIRJOJA N:o 34

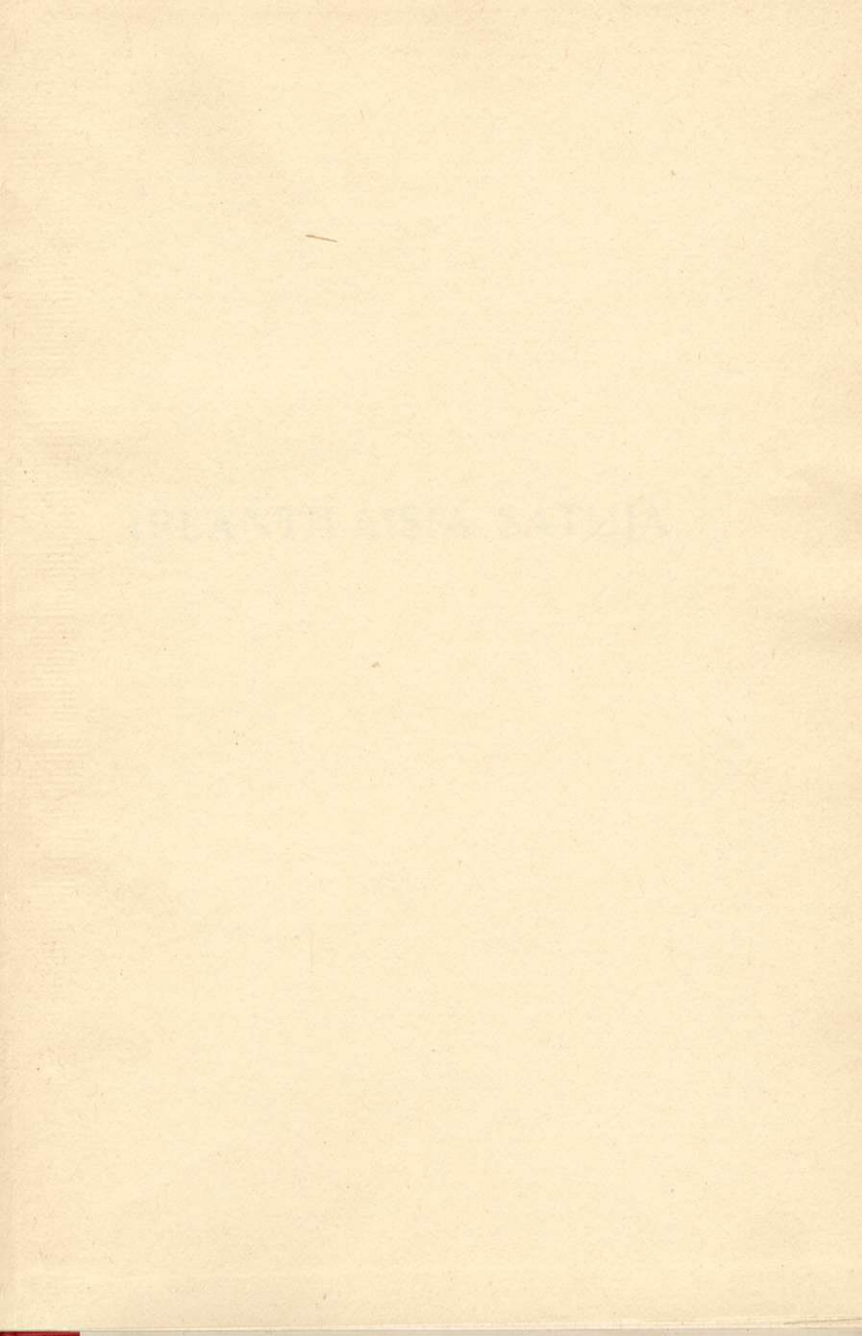
IRLANTILAISIA SATUJA

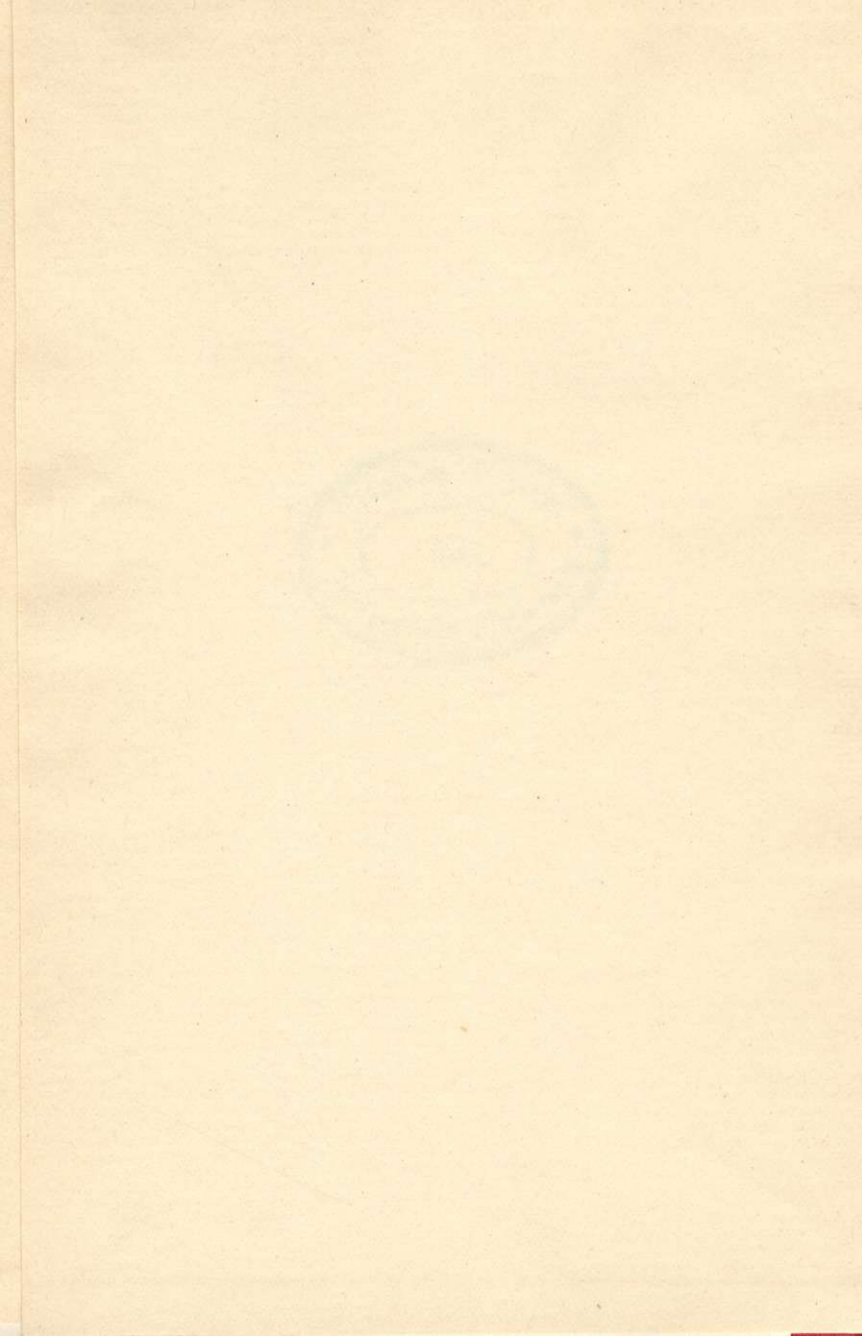
SUOMEKSI TOIMITTANUT
ANTTI RYTHÖNEN

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA, HELSINGISSÄ

Antti Rytkönen, Irlantilaisia satuja

IRLANTILAISIA SATUJA

IRLAWITHAISEA SATUJA

IRLANTILAISIA SATUJA

SUOMEKSI TOIMITTANUT
ANTTI RYTKÖNEN

HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

IRLANTILAISIA
SATUJA

Kustannusosakeyhtiö Otavan
kirjapaino, Helsingissä, 1912

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA
HELSINKI

Kiitolliset eläimet.

Olipa kerran nuori mies, joka oli matkalla markkinoille, kuusi markkaa taskussaan.

Tiellä hän sai nähdä muutamain pienten poikain kiduttavan hiiri parkaa, jonka he äsken olivat pyydystäneet.

»Älkää olko niin julmia, pojat», sanoi hän. »Myykää minulle hiiri kuudella pennillä ja juoskaa ostamaan karamelleja.»

He jättivät hiiren, ja mies päästi pienen eläin raukan menemään.

Vähän aikaa kuljettuaan hän tapasi toisen poikaparven kiusaamassa kärppää, niin että tämä oli aivan henkihieverissä.

Sen hän osti markalla ja päästi vapaaksi.

Kolmas eläin, jonka hän pelasti julmien nuorkaisten käsistä, oli aasi, mutta hänen täytyi maksaa siitä kokonaista kaksi markkaa, ennenkuin he suostuivat sen jättämään.

Kun se oli tehty, sanoi aasi parka: »Voit kernaasti ottaa minut mukaasi. Minä luulen kyllä voivani olla hyödyksi, sillä kun sinä väsyit, saatat istua minun selkääni.»

»Hyvin kernaasti», vastasi Jaakko, se näet oli nuoren miehen nimi.

Oli hyvin lämmin päivä, ja nuorukainen istui tuuhean puun alle levähtääkseen hieman siimeksessä.

Mutta hän nukkui melkein heti, ja hänet herättivät pian ruma jättiläinen ja tämän kaksi palvelijaa.

»Miten uskallat päästää aasin minun maaleni ja tuottaa niin paljon vahinkoa?» huusi hän.

»Minä en tiennyt, että se oli tehnyt vahinkoa», vastasi poika.

»Et tiennyt? Kyllä minä sinut opetan. Mene hakemaan arkku», sanoi jättiläinen toiselle palvelijoistaan, ja siinä silmänräpäyksessä he olivat sitoneet poika paran kädet ja jalat karhealla köydellä, pistäneet hänet arkuun ja heittäneet arkun jokeen. Sen jälkeen he menivät kaikki tiehensä, paitsi aasi parka. Mutta arvaattekos, että samalla saapuivat hätiin hiiri ja kärppä, ja aasi kertoi niille, mitä oli tapahtunut.

»Ah», sanoi kärppä, »se on varmaan sama poika, joka pelasti hiiren ja minut. Oliko hänellä ruskea paikka takinhihassaan?»

»Olipa kylläkin.»

»Tulkaapa sitten», sanoi kärppä, »niin koettamme auttaa häntä.»

»Koettamme kylläkin», sanoivat toiset, ja kärppä hyppäsi aasin selkään ja hiiri hiipi sen toiseen korvaan, ja niin lähdettiin matkalle.

Kauaksi he eivät olleet ehtineet, ennenkuin huomasivat arkun, joka oli pysähtynyt muutama miin pensaihin, pienen saaren rannalle, ja epäromättä he menivät veteen.

Kärppä ja hiiri nakertivat köyttä, kunnes saivat päästetyksi isäntänsä vapaaksi. Silloin he kaikki tulivat hyvin iloisiksi ja pitivät pitkät pakinat jättiläisestä ja hänen kansastaan, ja heidän puhellessaan huomasi kärppä matalassa vedessä munan, jonka kuoressa vivahtelivat mitä kauneimmat värit.

Ei kestänyt kauan, ennenkuin kärppä oli pyydystänyt sen Jaakolle, joka sitä käänteli ja ihaili joka puolelta.

»Ah, minun rakkaat ystäväni», sanoi hän aasille, hiirelle ja kärpälle, »minä haluaisin, että voisin kiittää teitä niinkuin tahtoisin. Minä haluaisin, että minulla olisi komea talo ja tilat, mihin voisin ottaa teidät mukaani, niin että saisitte elää rauhassa ja varallisuudessa.»

Tuskin hän oli ehtinyt sanoa nämä sanat, ennenkuin hän ja eläimet seisoivat upean palatsin portailla, jonka edessä oli ihanin pihamaa, mitä koskaan on ollut olemassa.

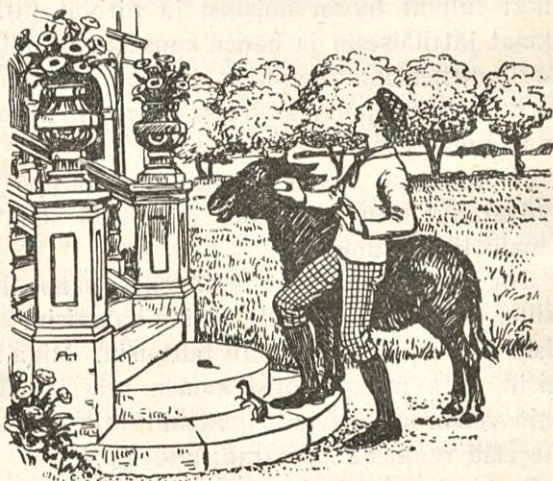
Ei linnassa eikä sen ulkopuolella ollut ketään, joka olisi estänyt heitä ottamasta sitä haltuunsa, ja siellä he asuivat, niin onnellisina kuin kuninkaat.

Eräänä päivänä Jaakon seisoessa veräjällä kulki sen ohi kolme kauppiasta, jotka olivat sä-

lyttäneet kauppatavaransa hevostensa ja muuliensa selkään.

»Mitä ihmettä tämä merkitsee?» huudahtivat ne. »Tässä ei ollut linnaa eikä pihamaata meidän viimeksi tästä kulkiessamme.»

»Se on totta», vastasi Jaakko, »mutta sen pa-

Tuskin hän oli ehtinyt sanoa nämä sanat, ennenkuin hän ja eläimet seisoivat upean palatsin portailta...

hempä ei teillä silti täällä ole. Viekää eläimenne tarhaan talon taakse ja antakaa niille hyvä ateria ja syökää päivällistä minun kanssani, jos teillä on aikaa.»

Tähän he suostuivat ilolla, mutta päivällisen jälkeen oli Jaakko niin tyhmä, että näytti heille värjätyn munan ja jutteli heille, että sitä kun

piti kädessään, niin tarvitsi vain toivoa jotakin, ja kohta sen sai. Hän näytti heille myöskin, että asianlaita oli niin.

Silloin kaasi eräs vieraista jauhoa Jaakon juomaan, ja herättyään huomasi hän olevansa jälleen pienellä saarella, paikattu takki päällään, ja hänen ympärillään seisoivat hänen kolme ystäväänsä ja näyttivät ylen masentuneilta.

»Ah, isäntä», sanoi kärppä, »sinä et opi koskaan kylliksi varomaan maailman kavalia ihmisiä. Missä nuo varkaat sanoivat asuvansa ja minkä nimisiksi he itseään kutsuivat?»

Jaakko repi tukkaansa ja hetkisen kuluttua hän saattoi antaa eläimille niiden haluamat tiedot.

»Tuleppa, pitkäkorvaseni», sanoi kärppä aasille, »niin menemme matkoihimme. Ei ole viisasta, että isäntämme seuraa meitä, mutta jos meillä on hyvä onni, niin on meillä muna mukamme palatessamme takaisin.»

Kärppä kapusi aasin selkään, ja hiiri hiipi sen korvaan — ja niin sitä mentiin, kunnes löydettiin ensimmäisen konnan talo. Hiiri meni sisälle, ja aasi ja kärppä kätkeytyivät ulkopuolella olevaan pensaikkoon.

Hetkisen kuluttua oli hiiri palannut.

»No, mitä uutisia sinulla on kerrottavana?» kysyivät toiset.

»Ikäviä kylläkin», vastasi hiiri. »Hän säilyttää munaa matalassa lippaassa, makuuhuonees-

saan, ja ovi on lukittu ja teljetty, ja kaksi säihkyväsilmäistä kissaa on kytketty vitjoilla arkuun sitä vartioimaan päivät ja yöt.»

»Kääntykäämme ympäri», sanoi aasi; »me emme voi tehdä mitään.»

»Odota!» sanoi kärppä.

Kun oli tullut maatamenon aika, sanoi kärppä hiirelle: »Pistäydy sisälle avaimenreiästä ja hiivi konnan pään taakse ja nakerra hänen tukkaansa kaksi tahi kolme tuntia!»

»Mitä hyötyä siitä olisi?» kysyi aasi.

»Odota, niin saat nähdä», vastasi kärppä.

Seuraavana aamuna oli kauppias ilkeydestä raivoissaan huomattessaan, miten pahoin hänen tukkaansa oli yöllä pidetty.

»Mutta kyllä minä sinut opetan, rakas hiiri», lisäsi hän.

Seuraavana iltana hän päästi kissat irti ja antoi niiden vahtia sängyn ääressä. Heti kun hän oli nukkunut, olivat kärppä ja hiiri oven ulkopuolella ja nakersivat nakertamistaan, kunnes olivat saaneet siihen reiän. Hiiri hiipi sisälle, eikä kestänyt kauan, ennenkuin se palasi tuoden munan mukanaan.

Heti he olivat matkalla jälleen; hiiri aasin korvassa, kärppä sen selässä ja muna kärpän suussa.

Kun he olivat saapuneet joelle ja olivat juuri uimassa ylitse saareen, alkoi aasi huutaa. »Hoh-hoo, hoh-hoo», se huusi. »Onko koko maailmassa

minun vertaistani? Minä kannan hiirtä ja kärppää ja noiduttua munaa, joka saattaa tehdä mitä hyvänsä. Miksi ette minua kiitä?»

Mutta hiiri nukkui, ja kärppä ei uskaltanut avata suutaan peläten menettävänsä munan.

»Minä pudistan teidät selästäni kaikki tyynni, te kiittämättömät kapineet, jollette minua ylistä», huusi aasi, ja kärppä parka unohti munan ja huusi: »Älä veikkonen, älä veikkonen!» ja samassa putosi muna koko joen syvimpään kohtaan.

»Nyt olet tehnyt viimeiset kummat», sanoi kärppä, ja minä vakuutan, että aasi oli nolon näköinen.

»Ah, mitäs me nyt teemme?» kysyi se.

»Rohkeutta ei saa heittää», sanoi kärppä. Sitten se katsahti syvään veteen ja huusi: »Kuunnelkaa, kaikki sammakot ja kalat. Tuolla tulee suuri haikara- ja kurkiparvi pyydystämään teitä ja syömään teidät elävinä. Joutukaa, joutukaa!»

»Ah, mitä meidän on tehtävä?» huusivat ne ja tulivat pinnalle.

»Kootkaa kiviä ja antakaa ne meille, niin rakennamme rannalle suuren muurin teitä suojellaksemme.»

Kuultuaan tämän alkoivat kalat ja sammakot työskennellä rajattomalla innolla; ne kairoivat pohjasta pikku kiviä ja mutaa ja mitä vain löysivät ja ojensivat ne toveruksille.

Vihdoin nousi ylös iso sammakko, muna suussa, ja heti kun kärppä oli sen saanut, kiipesi

se puuhun ja huusi: »Nyt riittää; meidän muurimme ovat pelästyttäneet lähenevän joukon, ja nyt se on täydessä paossa.»

Silloin tunsivat nuo raukat jälleen sydämensä kevenevän.

Voittepa olla varmat siitä, että Jaakko oli ihastunut nähdessään jälleen ystävänsä ja munan.

Pian he olivat linnassa jälleen, ja kun Jaakko alkoi tuntea itsensä yksinäiseksi, löysi hän helposti kauniin neitosen, jonka kanssa meni naimisiin.

Sen jälkeen he molemmat ynnä kolme kiitollista eläintä elivät niin onnellisina kuin päivät olivat pitkät.

Taneli Ilmojenhalkaisija

Ihmiset ovat kenties kuulleet puhuttavan Taneli Ilmojenhalkaisijan merkillisistä seikkailuista, mutta harvatpa tietänevät, että syynä kaikkiin hänen vaaroihinsa oli se, että hän oli nukkunut Hiidentornin muurien juurella.

Minä tunsin hänet hyvin. Hän asui Nälkävaaran juurella Hukkasuolle vievän tien oikealla puolella.

Kertoessaan tämän jutun minulle oli hän harmaahapsinen ja punanökkainen mies; kuulin sen hänen omasta suustaan hänen istuessaan ja polttaessaan nurkantakaista korpikuusen juurella eräänä iltana, joka oli niin lämmin ja kaunis kuin pilvetön kesäilta konsanaan saattaa olla.

Olin tullut katselemaan Nälkävaaran ihmeellisiä rotkoja, ja näin osuin hänen majalleen.

— Usein on minua pyydetty tätä kertomaan,

näetkös, kuoma kulta, sanoi hän, — eikä tämä siis ole suinkaan ensimmäinen kerta. Hovinherran poika oli tullut kotiin pitkältä matkalta, ja sitten pidettiin suuret kestit, joihin kutsuttiin kaikki seudun väki, rikkaat ja köyhät, ylhäiset ja alhaiset.

Kertoessaan tämän jutun minulle oli hän harmaahapsinen ja punanokkainen mies . . .

Sen ajan herrat ne olivat kuitenkin herroja — älä sentään suutu, hyvä vieras — vaikka niinkin sanon. Saattoivathan ne siunailla joskus ja läimäistä piiskallakin, Jumala paratkoon, mutta emmehan me silti mitään hävinneet, mutta sitten ne pitivät niin komeaa hovia ja suuria kestejä, ja kaikki olivat tervetulleita.

Eikä koskaan ollut mitään kitinää vuokrasta eikä hyyrystä, ja melkeinpä jokainen tilan torppari ja viljelijä sai maistaa herransa auliutta, mutta totisesti ovat nyt toisin asiat. — Mutta samantekevä se — parempi että alan kertoa tätä juttua.

Niin, kas kaikki, mitä me saimme, oli parasta laatua, ja runsaasti sitä myöskin oli; ja me söimme ja joimme ja tanssimme, ja nuori herra tanssi morsiamensa kanssa — ja ihana nuori pari se oli, vaikka he nyt lepäävätkin turpeen alla. Sanalla sanoen, minä tulin melkein hieman niinkuin pyörälle päästäni — kuten luulen. En näet ollenkaan muista, miten sieltä läksin, mutta että minä läksin, se on ainakin varmaa.

Miten olikaan, niin ajattelin itsekseni, että menisin Nälkävaaran noita-akalta kysymään neuvoa sille kirjavalle hieholle, joka oli joutunut lumoihin. Ja kahlauspaikassa minä hyppelin yli kivien ja katselin tähtiä ja tein ristinmerkkejä, kun oli Maarianpäivä — ja silloin minä astuin harhaan ja loiskis, niin putosin veteen.

Mutta miten olikaan, niin rupesin uimaan, uimaan henkeni edestä, ja vihdoin tulin maihin, toiselle paikalle, asumattomalle saarelle, mutta miten se kävi päinsä, sitä en minä itsekään tiedä.

Vaelsin siellä vaeltamistani, tietämättä mihin vaelsin, kunnes vihdoin saavuin suurelle rämeelle. Kuu paistoi kirkkaasti kuin aurinko, ja minä katselin ympärilleni itään ja länteen, poh-

joiseen ja etelään ja kaikille muille ilmansuunnille, mutta mitään muuta en saattanut nähdä kuin rämettä, rämettä, rämettä.

En voinut päästä selville, miten olin sinne tullut, ja minulla oli aivan sydän kurkussa, sillä

Se katsoi minua vasten naamaa, ja sitten se sanoi minulle: »Taneli Ilmojenhalkaisija», sanoi se, »mitäs sinulle kuuluu?»

minä olin varma, että se tulisi minun hautausmaakseni.

Minä istuuduin kivelle, joka kaikeksi onneksi oli aivan vieressäni, ja revin tukkaani ja veisasin. Silloin kuu äkkiä pimeni ja minä katsoin ylös ja sain nähdä jotakin, joka näytti aivan siltä, kuin se tulisi minun ja kuun väliin, enkä minä voinut

ymmärtää, mikä se oli. Mutta pian se tuli alas suhisten ja tuijotti minua vasten naamaa, ja silloin huomasin, että se oli kotka, niin upea kuin konsanaan on ilmojen alla lentänyt.

Se katsoi minua vasten naamaa, ja sitten se sanoi minulle: »Taneli Ilmojenhalkaisija», sanoi se, »mitäs sinulle kuuluu?»

»No eipä liikoja, eipä liikoja, kiitoksia vaan kysymästä», sanoin minä, »mitenkäs vaan itse voitte?» ja koko ajan minä ihmettelin, että kotka voi puhua kuin kristitty ihminen.

»Mitäs sinulla on täällä tekemistä, Taneli?» sanoi se.

»Ei yhtään mitään, hyvä herra, toivoisin vain, että olisin jälleen kunnialla kotona.»

»Tahdotko päästä saaresta, Taneli?» kysyi se.

»No, sitähan juuri tahdon, herra kotka», vastasin minä, ja sitten minä kerroin sille, että olin ottanut tilkkasen liikaa ja pudonnut veteen, ja miten olin uinut saareen ja eksynyt suohon enkä tiennyt, miten pääsisin jälleen pois.

»Taneli», sanoi se mietittyään hetkisen, »on kyllä kovin moitittavaa, että ryyppäsit itsesi humalaan Maarianpäivänä, mutta koska sinä olet siivo ja raitis mies etkä koskaan heittele kivillä minua etkä poikasiani», sanoi se, »niin istu minun selkääni ja pysyttäydy lujasti kiinni, ettet putoa, niin lennän kerallasi rämeestä.»

»Minä pelkään», sanoin minä, »että teidän armonne tekee minusta pilaa, sillä kuka kumma on

kuullut puhuttavan kotkan selässä ratsastamisesta?»

»Kunniasanallani», sanoi se ja pani oikean jalkansa rinnalleen, »minä puhun täyttä totta, niinpä joko ota vastaan minun tarjoomukseni tahi jää näkemään nälkää rämeeseen — sitäpaitsi minä näen, että kivi on vajoamaisillaan sinun painostasi.»

Oli totta mitä hän sanoi, sillä minä tunsin, miten kivi vaipui vaipumistaan allani.

Minulla ei ollut valitsemisen varaa; senvuoksi minä arvelin, että ei kannata pelätä, varsinkin kun on olemassa pätevät syyt.

»Kiitän teitä», sanoin minä, »kohteliaisuudestanne ja otan vastaan hyväntahtoisen tarjouksenne.»

Sen jälkeen minä nousin kotkan selkään ja pidin jokseenkin kovasti kiinni sen kaulasta. Samalla se singahti ilmaan ja lensi kohti korkeutta kuin satakieli.

Enpä suinkaan aavistanut, mitkä kepposet se minulle tekisi. Ylös, ylös yhäti vain — herra ties miten pitkälle se lensi.

»Mutta kuulkaa», sanoin minä sille hyvin kohteliaasti, ajatellen että se ei löytänyt oikeaa tietä kotiin, »mihinkäs nyt mennään?» — Olinhan näet kokonaan sen vallassa. — »Paras herrani», lisäsin senvuoksi, »teidän korkeutenne armollisella luvalla ja alamaisesti alistuen teidän armonne korkeampaan viisauteen huomautan, että

jos te tahtoisitte lentää hieman alemmaksi, niin tulisimme juuri minun tupani yläpuolelle, ja minä tuntisin itseni syvästi kiitolliseksi, jos minut jätettäisiin sinne.»

»Ohoh, Taneli, luuletko, että minä olen mikään pölkkypä? Katsoppa vaan alas niitylle. Etkö näe siellä paria pyssymiestä? Sinne meneminen olisi todellakin huonoa pilaa puolikasvuisen poikanulikan vuoksi, jonka löysin kiveltä suosta.»

»Mene metsään!» ajattelin, mutta en sanonut sitä ääneen, mitäpä se olisi hyödyttänyt.

Niin, se lensi vain yhä korkeammalle ja korkeammalle, ja joka hetki minä pyysin sitä lentämään alas, mutta se ei auttanut.

»Mihin ihmeessä aiotte minut viedä, hyvä herra?» kysyin minä siltä.

»Ole vaiti, Taneli», sanoi se, »pidä sinä vain huoli omista asioistasi äläkä sekaannu toisten tehtäviin.»

»Mutta minusta tämä osittain kuuluu minuunkin», sanoin minä.

»Hiljaa, Taneli», sanoi se, ja silloin minä vai-
kenin.

No, mihinkäpä olisimme vihdoin saapuneet, jollemme itse kuuhun.

Sitä ei voinyt nähdä, mutta sen kyljestä pistää esille sirppi, niin oli asianlaita ainakin minun nuoruudessani — tällä tavalla (ja Taneli piirusti kepillään kuvion maahan).

»Taneli», sanoi kotka, »minä olen väsynyt

tämän pitkän lennon jälkeen, en voinut ikinä luulla, että matka olisi näin pitkä.»

»Ja armollinen herra», sanoin minä, »kuka herran nimessä käski teitä lentämään näin kauas — minäkö kenties? Minä sekä kerjäsini että pyysin ja rukoilin teitä pysähtymään puoli tuntia sitten.»

»Ei maksa vaivaa siitä puhua, Taneli», sanoi se, »minä olen peräti väsynyt, ja sinun täytyy nousta selästäni ja istua kuuhun siksi aikaa kuin minä levähdän.»

»Vai niin, minunko pitäisi istuutua kuun sarakalle, tuollaiselle pienelle ympyräiselle kappaleelle, sekö on tarkoitus? Siitähän minä siinä silmänräpäyksessä luiskahtaisin alas ja iskisin itseni kuoliaaksi ja musertuisin; ei, sinä olet ilkeä, halpamainen petturi, juuri se sinä olet!»

»En suinkaan, Taneli», sanoi se, »tartu sinä vain kuun kyljestä pistävään sirppiin, niin voit kyllä siinä pysyä.»

»Usko vaan jos tahdot», sanoin minä, »mutta sitä minä en tee.»

»Se oli ikävää», vastasi se aivan hiljaa, »mutta jollet sitä tee, ukkoseni, niin pudistan sinua hie-man ja lähetän sinut matkustamaan maan pinnalle, niin että jokainen ruumiisi jäsen hajoaa pieniksi palasiksi, kuten kastepisara kaalin leh-dellä aamun koittaessa.»

»Niin, tässä minä nyt olen», sanoin minä itsekseni, »kun antauduin sinunkaltaisesi lurjuksen

seuraan», ja sitten minä haukuin sitä sydämeni pohjasta irlanniksi, jotta se ymmärtäisi mitä sanoin. Kun se oli tehty, laskeuduin raskain sydämin linnun selästä, tartuin lujasti sirppiin ja istuuduin kuulle, ja kylmä istuinpaikka se oli, sen saatte uskoa.

Saatuaan minut näin pitkälle kääntyi lintu minun puoleeni ja sanoi: »Hyvää päivää nyt, Taneli Ilmojenhalkaisija, nytpä luulen saattaneeni sinut pinteeseen. Sinä ryöstit minun pesäni toissa vuonna, sinä» (se oli kyllä totta, vaikka minä en voi käsittää, miten se oli saanut selville, että se olin minä) »ja palkaksesi voit nyt istua ja heilutella koipiasi kuussa, kuten tuuliviiri.»

»Siinäkö on kaikki, ja sitenkö aiot minut jättää, mokomakin lurjus», sanoin minä. »Sinä ruma, luonnoton peto, sillä tavallako minua kohtelet? Seuratkoon onnettomuus sinua matkallasi, mokomakin koukkunokka!»

Mutta oli aivan kuin olisin puhunut seinille; se levitti suuret siipensä ja nauroi nokka selällään ja lensi pois salaman nopeudella.

Minä huusin sitä seisahtumaan; mutta vaikkakin olisin huutanut ja ulvonut iän kaiken, ei se olisi minusta välittänyt. Pois se lensi, ja siitä päivästä lähtien en ole nähnyt siitä vilahdustakaan — kirous seuratkoon sitä matkoillaan!

Saatatte olla varma, että minä olin lohduttomassa tilassa, ja minä ulvoin ääneeni surusta. Silloin aukeni ovi keskeltä kuuta, ja rautasaranat

natisivat ikäänkuin niitä ei olisi avattu kokonaiseen kuukauteen — he eivät kai niitä koskaan voidelleet — ja ulos tuli — arvatkaapa kuka — aivan itse kuun ukko.

»Hyvää huomenta, Taneli Ilmojenhalkaisija», sanoi hän, »mitäs sinulle kuuluu?»

»Erittäin hyvää, teidän armonne», sanoin minä. »Ja minä toivon, että teidän armonne itse on terve.»

»Miten tänne tulit, Taneli?» kysyi hän.

Silloin minä kerroin hänelle, miten olin ottanut vähän liikaa hovin herran luona ja miten minut heitettiin asumattomalle saarelle ja miten muuan kotka-lurjus lupasi auttaa minut suosta ja sen sijaan lensi kanssani kuuhun.

»Taneli», sanoi kuun ukko ja otti näpillisen nuuskaa, kun minä olin puhunut loppuun, »sinä et saa jäädä tänne.»

»Hyvä herra», sanoin minä, »täällä en ole suinkaan omasta tahdostani, mutta mitenkäs pääsen takaisin?»

»Se jää s i n u n yksityisasiaksesi, Taneli», sanoi se; »m i n u n asiani on sanoa sinulle, että sinä et saa jäädä tänne, lähde siis matkoihisi tuossa tuokiossa, muutoin heitän sinut alas.»

»Minä en tee mitään pahaa», sanoin minä, »minä pidän vain kiinni viikatteesta näin.»

»Niin, mutta juuri sitä et saa tehdä», sanoi hän.

»Saanko sitten kysyä», sanoin minä, »miten

suuri perhe teillä on, koska ette voi antaa köyhälle matkustavaiselle yösijaa? Minä olen varma siitä, että vieraat eivät teitä vaivaa usein, sillä tänne on pitkä matka.»

»Minä olen yksin, Taneli», sanoi hän, »mutta ole hyvä ja päästä irti viikate.»

»Nöyrin kiitos», sanoin minä, »mutta teidän luvallanne minä en päästä irti, ja mitä enemmän te minua pyydätte, sitä lujemmasti minä pidän kiinni — sen minä teen.»

»On parasta, että kuitenkin päästät irti, Taneli», sanoi se.

»Jos asianlaita on niin, ukkoseni», sanoin minä ja tarkastelin häntä terävästi kiireestä kantapäähän, »niin tulemme olemaan eri mieltä asiassa. Minä en lähde, mutta sinä voit sen tehdä, jos sinua haluttaa.»

»Sen saamme pian nähdä», sanoi hän — minä huomasin, että hän oli loukkaantunut, — ja sitten hän iski oven kiinni jälkeensä, niin että minä luulin koko kuun romahtavan maahan.

Minä olin valmis mitteleämään voimiani hänen kanssaan, mutta kun hän tuli takaisin, oli hänellä keittiökirves kädessään ja sanaakaan sanomatta hän iski pari kertaa sirpin varteen, josta pidin kiinni, ja samassa se oli poikki.

»Hyvästi nyt, Taneli», sanoi ilkeämielinen ukon rahjus minun pudotessani alas, palanen vartta kädessäni; »kiitos käymästä ja onnea matkalle, Taneli.»

Minulla ei ollut aikaa hänelle vastata, sillä minä sinkosin alas, pyörin ilmassa ja laskin häränpyllyjä aivan kuin ketunjahdissa.

»Jumala minua auttakoon», sanoin minä itsekseni, »on hauska juttu siivolle miehelle, kun joutuu tällaiseen asemaan keskellä yötä. Nyt minut hukka perii.»

Tuskin olin ehtinyt lausua nämä sanat, kun äkkiä villihanhiparvi lensi suhisten ohitseni. Ne olivat minun omasta rahkasuostani, sillä miten-käpä ne muutoin olisivat minua tunteneet?

Vanha koirashanhi, joka oli niiden päällikkö, käänsi päätään ja huusi minulle: »Sinäkö se olet, Taneli?»

»Tietysti se olen minä», sanoin minä rohkeasti, sillä nykyisessä tilassani olin ehtinyt tottua kaikenlaisiin ihmeellisiin asioihin ja sitäpaitsi minä tunsin sen ennestään.

»Hyvää päivää, Taneli Ilmojenhalkaisija», sanoi se, »mitenkäs voit näin aamupuoleen?»

»Kiitos vaan kysymästä», vastasin minä ja vedin syvään henkeä, »minä voin erinomaisesti ja toivon sitä samaa teidän armollennekin.»

»Luulen sinun olevan matkalla alaspäin, Taneli», sanoi se.

»Ka, niinpähän tässä ollaan», sanoin minä.

»Mutta mihin kummaan sinulla sellainen kiire on?» kysyi koirashanhi.

Silloin minä kerroin tälle, miten jouduin saareen ja kuljin eksyksiin suossa ja miten tuo

tuo kotka-roisto lensi kuuhun minun kerallani ja miten kuun ukko ajoi minut pois.

»Taneli», sanoi hanhi, »minä pelastan sinut; ojenna kätesi ja pidä kiinni koivestani, niin lennän kotiin kanssasi.»

»Suloinen on sinun kätesi», sanoin minä, vaikkakin itsekseni koko ajan ajattelin, että eipä sinuun juuri liiaksi liene luottamista; mutta ei ollut mitään muuta neuvoa, ja niin minä tartuin koirashanhen koipeen, ja niin sitä lennettiin, minä ja muut hanhet, minkä vain siivet kestivät.

Me lensimme lentämistämme, kunnes saavuisimme valtameren kohdalle.

»Ah, hyvä herra», sanoin minä hanhelle, sillä minusta näytti parhaalta olla kohtelias ja pitää kieli keskellä suuta, »olkaa niin erinomaisen hyvä ja lentäkää maihin.»

»Ymmärräthän, Taneli, että se on aivan mahdotonta», jatkoi se, »senvuoksi, että me olemme matkalla Arabiaan.»

»Arabiaan», sanoin minä, »se on varmaankin joku paikka kaukana vieraassa maassa. Ah, herra hanhi, silloin minä olen surkuteltava mies raukka.»

»Hiljaa, pölkkypää», sanoi se, »pidä suusi kiinni; minä vakuutan sinulle, että Arabia on hyvin kunnollinen paikka, ja se on aivan Hukkasuon kaltaista — aivan samoin kuin toinen muna on toisen kaltainen, ainoastaan sillä erotuksella, että siellä on vähän enemmän hiekkaa.»

Puhuessamme huomasimme laivan, joka laski niin koreasti myötätuulta.

»Hyvä herra», sanoin minä, »olette kai kuitenkin niin ystävällinen, että päästätte minut laivaan.»

»Emme ole aivan sen kohdalla», vastasi se, »jos päästäisin sinut nyt, niin molskahtaisit mereen.»

»En suinkaan», sanoin minä, »näenhän, että se on aivan meidän allamme, päästä vaan minut nyt kohta.»

»Teen tahtosi», sanoi se ja avasi kyntensä, ja se oli aivan oikeassa, sillä loiskis, ja samalla olin suolaisessa meressä.

Minä vajosin pohjaan asti ja luulin iäksi hukuneeni. Mutta samalla käveli valaskala luokseni ja katseli minua vasten naamaa eikä sanonut mitään, heilautti vain pyrstöään ja heitti kylmää suolavettä niskaani, kunnes koko ruumiissani ei ollut kuivaa paikkaa!

Sen jälkeen minä tunsin jonkun sanovan — ja minä tunsin aivan hyvin rakkaan äänen — »nouse ylös, senkin juopporatti, ja mene kotiin», ja siinä seisoivat Leena-Kaisa, kädessään vesiämpäri, ja valeli minua, sillä — rauha hänen sielulleen — vaikka hän olikin hyvä vaimo, ei hän koskaan suvainnut, että olin liikutettuna, ja hyvän komennon hän myöskin piti.

»Nouse ylös», sanoi hän jälleen, »etkö enää voi muualla nukkua kuin Hiidentornin vanhain muu-

rien juurella? Olen varma, että olet nukkunut levottomasti.»

Siinä hän kyllä oli oikeassa, sillä kotkat ja kuun ukot ja lentävät hanhet ja valaat, jotka ajoivat minua läpi soiden, halki ilmojen, kauas

... ja minä tunsin aivan hyvin rakkaan äänen — »nouse ylös, senkin juopporatti, ja mene kotiin» ...

kuuhun ja vihdoin viheriäisen meren pohjaan, ne olivat panneet minun pääni kokonaan pyörälle.

Mutta siitä minä varmasti pidän huolen, että en toista kertaa joudu sellaiseen paikkaan nukkumaan.

Kolme kruunua.

Olipa kerran kuningas, jolla oli kolme tytärtä. Molemmat vanhemmat olivat hyvin kopeita ja armottomia, mutta nuorin oli yhtä hyvä kuin toiset olivat ilkeitä.

No, tulipa sitten kolme prinssiä heitä kosi-
maan, ja kaksi heistä oli juuri samanlaisia kuin
kaksi vanhempaa tytärtä, ja yksi oli yhtä rakas-
tettava kuin nuorin.

Eräänä päivänä he kaikki olivat menemässä
pienelle järvelle, joka oli pihamaan toisella puo-
lalla, ja siellä he tapasivat kerjäläisparan. Ku-
ningas ei tahtonut antaa hänelle mitään, eivätkä
vanhemmat prinssit eivätkä heidän prinsessansa
tahtoneet antaa hänelle mitään, mutta nuorin
prinsessa ja hänen lemmittynsä antoivat hänelle
almun ja lausuivat muutamia ystävällisiä sanoja,
joka oli paras kaikesta.

Saapuessaan rantaan näkivät he mitä upeim-
man veneen, ja silloin sanoi vanhin:

»Minä tahdon purjehtia tuossa hienossa ve-
neessä», ja häntä nuorempi sanoi: »Minäkin tah-

don purjentia tuossa hienossa veneessä», mutta kaikkein nuorin sanoi:

»Minä en tahdo purjehtia tuossa hienossa veneessä, sillä minä pelkään, että se on noiduttu.»

Toiset saivat kuitenkin hänet houkutelluksi nousemaan alukseen, ja hänen isänsä oli juuri me-

Sen jälkeen he purjehtivat pois, ja prinsessat ojentelivat käsivarsiaan äänettömässä epätoivossa.

nemässä perästä, mutta silloin ilmestyi kannelle pikku mies, joka oli ainoastaan seitsemän tuuman pituinen, ja käski häntä seisahtumaan.

Silloin tarttuivat kaikki kolme miestä miekkoihinsa, mutta he eivät voineet niitä vetää tuesta, sillä kaikki voima oli kadonnut heidän käsivarsistaan.

»Seitsentuumainen» irroitti hopeavitjat, joilla

vene oli sidottu, ja lykkäsi sen vesille ja nauretuaan neljälle miehelle, jotka jäivät rantaan, sanoi heille:

»Sanokaa jäähyväiset tyttärillenne ja morsiamillenne joksikin aikaa. Tämän ei olisi tarvinnut tapahtua teille kolmelle, jollette olisi osoittaneet sellaista armeliaisuuden puutetta.»

»Sinun», sanoi hän nuorimmalle, »ei tarvitse pelätä, sinä saat kyllä aikanasin prinsessasi, ja te tulette yhtä onnellisiksi kuin päivä on pitkä.

Ilkeät ihmiset eivät olisi rikkaita, vaikka, kin he pyöriskelisivät ilkialastomina kullassa. Muista se!»

Sen jälkeen he purjehtivat pois, ja prinsessat ojentelivat käsivarsiaan äänettömässä epätoivossa.

Niin, he purjehtivat pois pikemmin kuin kissa olisi ehtinyt nuolla korvallisiaan, eivätkä mies parat voineet liikuttaa kättänsä eikä jalkaansa heitä seurataksen.

He näkivät, miten Seitsentuumainen auttoi kolmea prinsessaa veneestä ja sen jälkeen laski heidät sirossa korissa vintturilla kaivoon, vaikkakaan kuningas ja prinssit eivät olleet koskaan ennen sellaista nähneet.

Kun viimeinen prinsessa oli kadonnut näkyvistä, saivat miehet jälleen voiman käsivarsiinsa ja jalkoihinsa.

Nyt he alkoivat juosta järven ympäri eivätkä pysähtyneet ennen kuin tulivat kaivon ja vinttu-

rin kohdalle. Siinä oli silkkiköysi akselin ympärillä, ja köydessä riippui hieno valkoinen kori.

»Päästä minut alas», sanoi nuorin prinssi.
»Minä tahdon kuolla tahi löytää heidät.»

»En», sanoi toisen tyttären sulhanen, »minulla on oikeus mennä ennen sinua.»

»Mutta minulla», sanoi vanhin, »on iän mukaan etuoikeus.»

Niinmuodoin he väistyivät hänen tieltään, ja hän kiipesi koriin ja hänet laskettiin syvyyteen.

Pian oli hän kadonnut heidän näkyvistään, ja kun he olivat laskeneet alas noin viisisataa kyy-närää silkkiköyttä, löyhtyi se, ja he lakkasivat laskemasta.

He odottivat kaksi tuntia, ja kun eivät huomanneet mitään nykimisiä köydessä, menivät he kotiin syömään päivällistä.

Vahdit asetettiin seuraavaksi päiväksi toisen prinssin laskeutuessa alas, ja vihdoin lasketutti nuorin itsensä alas kolmantena päivänä.

Hän vaipui vaipumisestaan, ja kaikkialla hänen ympärillään oli yhtä pimeää kuin kannellisessa padassa.

Vihdoin hän huomasi valonvälähdyksen alhaalla ja ennen pitkää hän tunsu kovan maan jalkojensa alla.

Prinssi oli pian noussut korista, ja katso, siellä oli puistoja ja vihreitä niittyjä ja linna, jonka ympärillä oli ihana nurmikko, ja kaiken yllä siinti sininen taivas.

»Saapa nähdä, millaista väkeä tässä linnassa oikeastaan on», tuumiskeli hän itsekseen ja jatkoi matkaansa yli vainioiden ja niittyjen eikä nähnyt ketään, joka olisi häntä joko voinut estää tahi päästää palatsiin, mutta suuren etehisen ovi oli avoinna.

Toisesta hienosta huoneesta hän meni toiseen vieläkin hienompaan ja kauniimpaan, ja vihdoin hän pääsi kaikkein upeimpaan, jossa oli pöytä keskellä — ja millainen päivällinen siihen olikaan katettu!

Prinssin oli tietysti hyvin nälkä, mutta hän oli liian säädyllinen ruvetakseen syömään kenenkään käskemättä.

Hän istuutui takkavalkean eteen, eikä kestänyt kauan, ennenkuin hän kuuli askeleita ja sisään tuli Seitsentuumainen taluttaen nuorinta sisarta kädestä. Prinssi ja prinsessa lensivät toistensa syliin, ja pikku mies sanoi:

»Miksi ette syö?»

»Siksi, hyvä herra», vastasi prinssi, »että minä tahdon odottaa, kunnes käsketään.»

»Toiset prinssit eivät ajatelleet sillä tavalla», sanoi hän. »He ottivat eteensä ilman lupaa ja oikeutta, ja huomautettuani heille heidän sopimattomasta menettelystään alkoivat he minua herjata — mutta minä luulen, että he eivät tunne itseään nyt kovin nälkäisiksi.»

»Tuossa he seisovat kylmänä marmorina lihan ja veren asemesta», sanoi hän ja osoitti kahta pat-

sasta, joista toinen oli huoneen toisessa ja toinen toisessa nurkassa.

Prinssi pelästyi, mutta ei uskaltanut sanoa mitään, ja Seitsentuumainen sai hänet taivutetuksi istumaan päivällispöytään itsensä ja morsiamen väliin — ja jollei hän olisi nähnyt edessään molempia kivikuvia nurkassa, olisi hän ollut yhtä onnellinen kuin päivä on pitkä.

Vihdoinkin se päivä loppui, ja seuraavana aamuna sanoi Seitsentuumainen hänelle osoittaen aurinkoon:

»Nyt sinun täytyy kulkea tuohon suuntaan, niin löydät toisen prinsessan iltapuolella jättiläisen linnasta, kun olet väsynyt ja nälissäsi, ja huomisiltana sinä tapaat vanhimman prinsessan, ja silloin voit tuoda heidät molemmat kerallasi takaisin tänne. Sinun ei tarvitse pyytää heidän isäntiensä lupaa; he ovat ainoastaan jättiläisten taloudenhoitajia. Minä luulen, että he, jos saapuvat jälleen kotiin, katsovat köyhiä ihmisiä ikäänkuin he olisivat lihaa ja verta kuten he itsekin.»

Prinssi läksi liikkeelle, ja väsynyt ja nälissään hän tosiaankin oli tullessaan ensimmäiseen linnaan auringonlaskun aikana. Ja kylläpä toinen prinsessa ihastui nähdessään hänet!

Ja ihmepä, jollei hän olisi antanut hänelle kelpo illallista. Mutta yhtäkkiä hän kuuli jättiläisen tulevan veräjällä ja kätki prinssin kaappiin.

Tultuaan sisälle aivasti jättiläinen ja nuuski ja sanoi:

»Täällähän tuntuu tuoreen lihan haju.»

»Niin», sanoi prinsessa, »se tulee vain vasikasta, jonka tänään teurastutin.»

»Tosiaankin», sanoi jättiläinen, »onko ruoka valmista?»

»On», vastasi prinsessa, ja ennenkuin jättiläinen nousi pöydästä, oli hän ahtanut sisäänsä kolme neljäsosaa vasikasta ja tynnyrillisen viiniä.

»Minusta tuntuu kuitenkin», sanoi hän, »että täällä on tuoreen lihan haju.»

»Sinua nukuttaa», sanoi prinsessa, »mene ja pane maata.»

»No, tahdotko mennä naimisiin kanssani?» kysyi jättiläinen. »Sinä annat minun odottaa liian kauan.»

»Pyhän Pirkitan päivänä», sanoi toinen.

»Kunpa vain tietäisin, milloin se on», sanoi jättiläinen ja nukahti pää tynnyrillä.

Seuraavana päivänä aamiaisen jälkeen meni jättiläinen ulos, ja tyttö lähetti prinssin linnaan, jossa vanhin sisar oli.

Sama seikka tapahtui täälläkin, mutta jättiläisen kuorsatessa herätti prinsessa prinssin, jonka jälkeen he satuloivat kaksi ratsua tallissa ja läksivät ajamaan täyttä neliä.

Mutta hevosten kaviot iskivät kiviin veräjän ulkopuolella, ja jättiläinen nousi ja läksi heidän jälkeensä.

Hän ulvoi ja ulisi, ja mitä enemmän hän huusi,

sitä nopeammin juoksivat hevoset, mutta päivän sarastaessa oli hän ainoastaan kaksikymmentä jalkaa jäljempänä.

Mutta prinssi oli osannut varustaa itsensä hyödyllisillä esineillä jättäessään Seitsentuumaisen linnan. Hän pingotti suitsia ja heitti lyhyen terävän veitsen yli olkansa, ja heti kasvoi paksu metsä jättiläisen ja pakenevien välille. He rat-

... heidän välilleen muodostui neljännespenikulman syvyinen kuilu...

sastivat niin nopeasti, että tuuli, joka puhalsi takaa, jäi jäljelle.

Vihdoin he pääsivät linnaan, jossa toinen sisar asui. Tämä odotti heitä valmiina istuen erinomaisen ratsun selässä korkean pensasaidan juurella.

Mutta nyt oli jättiläinen jälleen näkyvässä karkujen kuin sata leijonaa, ja toinen jättiläinen tuli ulos silmänräpäyksessä, ja takaa-ajoa jatkettiin.

Joka hyppäystä kohti, minkä hevoset tekivät, tekivät jättiläiset kolme, ja vihdoin he olivat ainoastaan seitsemänkymmentä kyynärää jäljempänä.

Silloin prinssi pysähtyi jälleen ja heitti toisen veitsen jälkeensä.

Samalla vajosi maa, niin että heidän välilleen muodostui neljännespenikulman syvyinen kuilu, jonka pohja oli täynnä mustaa vettä, ja ennenkuin jättiläiset ehtivät sen kiertää, olivat prinssi ja prinsessat jo suuren velhon alueella, missä korkeat, okaiset pensasaidat avautuivat itsestään jokaiselle, jonka hän tahtoi päästää sisälle.

Nyt ihastuivat kaikki kolme sisarusta suuresti, kunnes molemmat vanhimmat näkivät, että heidän rakastettunsa olivat muuttuneet kiviksi.

Mutta heidän itkiessään tuli Seitsentuumainen sisälle ja kosketti patsaita sauvallaan, niin että ne tulivat jälleen eläväksi lihaksi ja vereksi.

Silloinpa vasta ruvettiin syleilemään ja suutelemaan, ja sitten he kaikki istuutuivat hyvälle aamiaiselle ja Seitsentuumainen oli pöydässä isäntänä.

Aamiaisen jälkeen hän vei heidät toiseen huoneeseen, jossa oli kokonaiset kasalliset kultaa, timantteja ja silkkiä, ja pöydällä oli sisäkkäin kolme kruunuryhmää, niin että kussakin hopeakruunussa oli kultakruunu ja näiden sisällä kuparikruunu.

Yhden koristeen hän antoi vanhimmalle prinsessalle, yhden keskimäiselle prisessalle ja yhden nuorimmalle, jonka jälkeen hän sanoi:

»Nyt voitte kaikki lähteä syvän onkalon pohjalle, ja kun vain ravistatte koria, niin ylhäällä odottava väki kiertää teidät ylös, prinsessat ensin ja sitten prinssit. Mutta älkää unohtako, hyvät neidot, että teidän täytyy tarkoin varjella kruunujanne ja teidät on vihittävä samana päivänä. Jos menette naimisiin kukin eriksenne tahi jos seisotte morsiamina ilman näitä kruunuja, niin on kirous teitä seuraava — muistakaa mitä sanon.»

He sanoivat hänelle jäähyväiset suurella kunnioituksella ja menivät käsi kädessä kaivon pohjaan.

Nuorin pari meni viimeiseksi, ja prinsessa sanoi prinssille: »Olen varma siitä, että molemmilla prinsseillä on paha mielessä sinua kohtaan. Kätke nämä kruunut takkisi alle, ja jos sinun täytyy jäädä viimeiseksi, niin älä nouse koriin, vaan pane siihen joku iso kivi tahi muu raskas esine ja katso mitä tapahtuu.»

Tultuaan pimeään onkaloon nostivat he koriin ensiksi vanhimman prinsessan, joka ravisti köyttä ja vedettiin ylös, mutta ensiksi päästi hän hiljaisen huudahduksen. Sitten laskettiin kori jälleen alas, ja toinen prinsessa hinattiin ylös. Sen jälkeen seurasi nuorin, mutta ennenkuin hän läksi, kietoi hän käsivartensa prins-

sinsä kaulaan ja suuteli häntä ja itki myöskin vähän.

Viimeksi tuli nuorimman prinssin vuoro, ja — omaksi onnekseen — hän pani koriin, sen sijaan että olisi itse noussut, ison kiven. Hän vetäytyi

... mutta ennenkuin hän läksi, kietoi hän käsivartensa prinssinsä kaulaan ja suuteli häntä ja itki myöskin vähän ...

syryään ja kuunteli, ja kun koria oli vedetty ylös noin kaksikymmentä kyynärää, syöksyi se kivi-
neen pävineen jälleen alas suurella jyrinällä, ja
kivi musertui pirstaleiksi.

Eipä onnettomalla prinssillä ollut nyt muuta
neuvoa kuin palata takaisin linnaan, ja hän vaelsi
sen pitkin ja poikki, ja ruokaa ja juomaa hän sai
mitä parasta, ja untuvainen vuode oli hänellä

maatakseen, ja virkistäviä kävelymatkoja hän teki puutarhoissa ja niityillä, mutta missään hän ei nähnyt Seitsentuumaista.

En luule, että kukaan meistä olisi väsynyt tällaiseen elämään.

Saattaahan niin olla. Joka tapauksessa kylästy prinssi siihen, ennenkuin viikko oli kulunut. Hän kaipasi niin rajattomasti rakastettuansa, ja kuukauden kuluttua ei hän tiennyt mihin ryhtyisi.

Eräänä aamuna hän meni aarrekamariin ja huomasi silloin kauniin nuuskarasian, jota hän ei muistanut nähneensä ennen. Hän avasi sen, ja katso — Seitsentuumainen läksi siitä kävelemään pöydälle.

»Hyvä prinssi», sanoi hän, »minä luulen, että te rupeatte ikävystymään minun linnaani.»

»Ah», vastasi tämä, »jos minulla olisi täällä prinsessani ja saisin häntä joskus nähdä, niin en toivoisi mitään parempaa.»

»No niin, te olette olleet täällä kyllin kauan, ja teitä kaivataan ylhäällä. Säilyttäkää morsiuskruunu hyvin, ja milloin vain tarvitsette minun apuani, niin avatkaa tämä nuuskarasia. Tehkää nyt kävelyretki puutarhassa ja palatkaa takaisin, kun olette väsynyt.»

Silloin prinssi kulki eteenpäin hiekoitettua käytävää, pää kumarassa, miettien samalla yhtä ja toista.

Katsahtaessaan hetkisen kuluttua ylös seisoi

hän pajan veräjän ulkopuolella, jonka ohi hän ennen oli usein kulkenut, noin penikulman päässä kihlatun prinsessansa palatsista.

Hänen vaatteensa olivat repaleiset, mutta kruunut hän piti varmassa tallessa vanhaa takkinsa alla.

Seppä tuli ulos ja katseli häntä ja sanoi:

»On kyllä häpeä, että sinun kaltaisesi iso, vahva mies vetelehtää ympäri silloin kun on niin paljon tekemistä.

Voitko käyttää vasaraa ja pihtejä? Tule sisälle auttamaan minua, niin annan sinulle ruokaa ja yö-sijan ja muutamia kolikoita, kunhan ne ansaitset.»

»Sitä teidän ei tarvitse sanoa kahta kertaa», sanoi prinssi, »juuri työtähän minä etsin.»

Samalla hän tarttui moukariin ja takoi sydämen halusta hehkuvaista rautakankea, jota seppä käänteli alanimellä tehdäkseen siitä hevosenkenkiä.

He eivät olleet jatkaneet peräti kauan, kun sisälle saapui laiskainen räätäliksi, ja kun seppä kysyi häneltä, tiesikö hän mitään uutisia, tarttui hän palkeen pitimeen ja rupesi lietsomaan kertoakseen samalla kaiken, mitä oli kuullut kahtena viimeisenä päivänä.

Aluksi sateli niin paljon kysymyksiä ja vastauksia, että tulisi maatapanon aika ennenkuin ne kaikki kertoisin. Ja ennenkuin hän oli ehtinyt päästä kovinkaan pitkälle, oli paja täynnä sukkaa kutovia naisia ja tupakoivia miehiä.

Kas tässä pääasiat siitä, mitä hän puhui:

Te olette kaikki kuulleet, miten molemmat prinsessat olivat haluttomia menemään naimisiin, ennenkuin nuorin olisi valmis kruunuineen ja sulhasineen. Mutta kun vintturin köysi sattui irtaantumaan heidän vetäessään ylös hänen sulhastaan, niin ei näkynyt enää jälkeäkään köydestä eikä vintturista.

Sitten eivät nuo mokomatkaan herrat, jotka olivat juosseet ja liehakoineet vanhempia naisia, tahtoneet antaa mitään lepoa eikä rauhaa, ei morsiamille eikä kuninkaalle, ennenkuin saivat heidän suostumuksensa häihin, jotka olivat pidettävät tänä aamuna.

Minä itse menin sinne uteliaisuudesta, ja todellakin olin ihastunut morsianten hienoihin pukuihin ja kolmeen kruunuun, jotka yksi kullasta, toinen hopeasta ja kolmas kuparista olivat sisäkkäin kummankin päässä.

Nuorin seiso vieressä murheellisena, valkoisissa vaatteissa, ja kaikki oli valmiina.

Sulhaset tulivat sisälle upeina ja hienoina, ja mitäs luulette tapahtuneen? Juuri heidän tullessaan alttarin aitaukselle avautuivat lattia-laudat heidän jalkojensa alta, niin että he romahtivat alas holvissa olevien kuolleiden ja ruumisarkkujen keskelle.

Ja siitäpä vasta syntyi kirkuna ja hälinä! Mutta lukkari tuli pian ja avasi hautaholvin oven ja päästi ulos molemmat sankarit, ja siinä he nyt

seisoivat, hienot vaatteet tuuman paksulta hämähäkinverkoissa ja homeessa.

Nyt sanoi kuningas, että häät oli lykättävä, »sillä», sanoi hän, »minä huomaan, että ei maksa vaivaa niitä ajatella, ennenkuin minun nuorim-pani saa kolme kruunuansa ja joutuu naimisiin samalla kuin toisetkin. Minä lahjoitan nuorimman tyttäreni puolisoksi kenelle hyvänsä, joka hankkii minulle kolme samanlaista kruunua kuin toiset ovat, ja jollei hän tahdo mennä naimisiin tyttäreni kanssa, niin tahtoo joku toinen, ja minä teen hänet muulla tavalla onnelliseksi.»

»Minä haluaisin», sanoi seppä, »että voisins tehdä, mutta minä katselin kruunuja prinsessojen tultua kotiin, enkä minä usko, että koko maan piirissä on valkoista tahi mustaa seppää, joka voisi tehdä niiden veroisia.»

»Joka tahtoo voittaa, sen täytyy myöskin jotakin uskaltaa», sanoi prinssi. »Mene linnaan ja pyydä neljännesnaula kultaa, neljännesnaula hopeaa ja neljännesnaula kuparia. Ota kruunu malliksi, ja lupaa pääni pantiksi, niin hankin aamupuhteeksi juuri ne kapineet, joita tarvitaan.»

»Oo, helkkari», sanoi seppä, — »tarkoitatko täyttä totta?»

»Täyttä totta», vastasi toinen, »eihän ole teillä suurempaa vaaraa kuin että häviätte.»

Saipa seppä kullan, hopean ja kuparin ja antoi ne ynnä mallikruununun prinssille. Tämä sulki hämärissä pajan oven, kaikki naapurit kokoon-

tuivat ulkopuolella olevaan vajaan ja sieltä he saattoivat kuulla hänen takovan ja kalkuttavan päivän koittoon asti.

Joskus hän heitteli ikkunasta kulta-, hopeatahi kuparipalasia, ja joutoväki tappeli niistä ja sadatteli toisiaan ja rukoili rukouksia työn menestymiseksi.

Juuri auringon noustessa prinssi avasi oven ja tuli ulos, kädessään kolme kruunua, jotka hänen rakastettunsa oli hänelle antanut, ja silloin nousi kauhea ulvominen ja hurraaminen.

Seppä pyysi häntä tulemaan mukanaan linnaan, mutta hän kieltäytyi, jolloin seppä läksi itse matkalle, koko ihmisjono perässään, ja saattepa uskoa, että kuningas riemastui nähdessään kruunut!

»No niin», sanoi hän sepälle, »mitäs nyt teemme, sinähän olet naimisissa?»

»Ah, teidän majesteettinne», vastasi tämä, »minä en ole tehnyt kruunuja, vaan muuan maankiertäjä miehekseen, joka majoittui luokseni eilen.»

»No, tyttäreni», kysyi kuningas, »tahdotko mennä naimisiin sen miehen kanssa, joka teki kruunut?»

»Saanko nähdä niitä ensin, isäni?» vastasi prinsessa.

Tutkisteltuaan niitä tarkoin tunsu hän ne aivan hyvin ja arvasi, että sulhasensa oli ne lähettänyt.

»Minä menen naimisiin sen miehen kanssa, joka on lähettänyt nämä kruunut», sanoi hän.

»Se on hyvä», sanoi kuningas ja kääntyen vanhimman prinssin puoleen lisäsi: »Ota paras minun vaunuistani ja aja pajaan ja nouda sulhanen.»

Prinssi teki tämän kovin vastenmielisesti, sillä hän oli hyvin ylpeä, mutta hän ei uskaltanut kieltäytyä.

Tultuaan pajalle hän näki prinssin seisovan ovella ja viittasi häntä tulemaan esille.

»Sinäkö olet tehnyt nämä kruunut?» kysyi hän.

»Minä», vastasi prinssi.

»Siinä tapauksessa», sanoi toinen, »voit kenties olla niin hyväntahtoinen, että harjaat itseäsi hieman ja nouset vaunuihin. Hänen majesteettinsa tahtoo puhua kanssasi. Surkuttelen prinsessaa.»

Nuori prinssi nousi vaunuihin, ja heidän ollessaan matkalla linnaan avasi hän nuuskarasian, jolloin Seitsentuumainen heti nousi sieltä ja asettui hänen polvelleen.

»Mitkä huolet sinua nyt painavat?» kysyi hän.

»Herra», vastasi prinssi, »ole hyvä ja päästä minut palkeen ääreen ja täytä nämä vaunut katu-kivillä.»

Tuskin hän oli ehtinyt tämän sanoa, ennenkuin hänen toivonsa jo oli täyttynyt. Prinssi istui

pajassa, ja hevoset kummastelivat vaunujen painavuutta.

Niiden ajaessa linnanpihalle avasi kuningas itse vaununovet tervehtiäkseen uutta vävyään. Heti kun hän väänsi ripaa, romahti suuri kivikasa yli hänen puuteroidun tekotukkansa ja hienon silkkiviittansa, ja kuningas kaatui maahan niiden painosta.

Syntyi suuri sekamelska ja naurunsihinä, ja pyyhittyään veren otsaltaan kuningas katseli vanhinta prinssiä vihaisin katsein.

»Teidän majesteettinne», puolustautui tämä, »minä valitan mitä vakavimmin tätä onnettomuudenkohtausta, mutta syy ei todellakaan ole minun. Näin nuoren sepän nousevan vaunuihin, emmekä ole sen koommin hetkeksikään pysähtyneet.»

»Olet ollut ylpeä hänelle!» sanoi kuningas, jonka jälkeen hän kääntyi toiseen prinssiin ja sanoi:

»Lähde heti noutamaan nuori seppä ja ole kohtelias.»

»Olkaa huoleti», vastasi tämä.

Mutta on ihmisiä, jotka eivät voi näyttää kohteliailta, vaikka heillä olisi koko maailman rikkaudet.

Uusi lähetti ei ollut rahtuakaan edellistä kohteliaampi, ja kun kuningas toisen kerran aikoi avata vaunujen oven, sai hän sellaisen multa- ja savikuuron niskaansa, että hän sylki ja sähisi ja pudisteli itseään minkä jaksoi.

»Ei auta mitään tällä tavalla jatkaminen», sanoi hän. »Oma apu paras.»

Muutettuaan vaatteensa ja peseydyttyään ajoi hän itse pajalle.

Voittepa uskoa, että kuningas oli kohtelias nuorelle prinssille ja tarjosi hänelle tilan vierellään, mutta prinssi pyysi saada ajaa toisissa vauunuissa, ja heidän päästyään puolitiehen avasi hän nuuskarasian.

»Herra», sanoi hän. »Nyt tahdon saada arvoni mukaisen puvun.»

»Sellaisen kyllä saat», sanoi Seitsentuumainen, »ja nyt minä sanon sinulle jäähyväiset. Ole edelleen yhtä hyvä ja ystävällinen kuin olet ainakin ollut ja rakasta vaimoasi, se on ainoa neuvo, minkä sinulle annan.»

Samalla katosi Seitsentuumainen, ja kun vauunovet avautuivat linnanpihalla, hyppäsi prinssi ulos niin hienona kuin hänelle oli mahdollista, ja kaikkein ensiksi juoksi hän morsiamensa luokse ja syleili häntä.

Kaikki olivat iloisia, paitsi molemmat toiset prinssit.

Häitä ei nyt enää viivytelty, vaan kaikkien kolmen pidettiin samana päivänä, ja nuorin prinssi ja prinsessa olivat onnellisin pari, mistä olette koskaan kuulleet saduissa puhuttavan.

Mainio-Matin ihmeelliset seikkailut.

Olipa kerran hyvin kauan aikaa sitten köyhä leski, joka oli niin köyhä, ettei hänellä ollut antaa pojallensa mitään vaatteita. Siksipä hän pisti hänet tavallisesti lieden ääressä olevaan tuhka-kuoppaan ja kasasi lämmintä tuhkaa hänen ympärilleen, ja mikäli poika kasvoi, sikäli hän syvensi kuoppaa.

Vihdoin hän hankki jollakin tavalla vuohenahan, jonka hän kääri pojan vyötäisten ympäri, ja silloin tämä tuli niin kopeaksi, että läksi käyskentelemään sellaisena pitkin kylän kujia.

Seuraavana aamuna sanoi äiti hänelle:

»Matti, sinä laiskiainen, sinä et ole vielä koskaan tehnyt mitään työtä, vaikka olet jo kuuden jalan pituinen ja täyttänyt yhheksäntoista vuotta — ota tämä köysi ja hae kimpullinen polttopuita metsästä.»

»Sinun ei tarvitse sitä sanoa kahta kertaa, äiti», vastasi Matti, »tässä on nuorukainen, joka on kuuliainen.»

Mutta kun hän oli koonnut puut ja sitonut ne

kokoon, tuli häntä vastaan iso jättiläinen, yhdeksän jalan pituinen, ja tahtoi antaa hänelle nuijallaan surmaniskun.

Mutta silloinpa Matti hyppäsi syrjään ja otti seipään, ja heti ensi iskusta makasi jättiläinen nokallaan maassa.

»Jos osaat rukouksen, niin on parasta, että sen luet nyt, ennenkuin minä sinut pehmitän.»

»Minulla ei ole mitään rukouksia», sanoi jättiläinen, »mutta jos säästät henkeni, niin saat tämän nuijan, jolla voitat joka taistelussa niin kauan kuin et syntiä tee.»

Saatuana jättiläiseltä nuijan istuutui Matti heti risukimpulle, naputti sitä uudella aseellaan ja sanoi: »Risukimppuseni, sinun tähtesi olen antanut henkeni alttiiksi, eipä siis liene paljon vaadittu, jos kannat minut kotiin.»

Eikä muuta tarvittukaan. Ratisten ja natischen lensi risukimppu metsän halki lesken ovelle asti.

Kun kaikki oksat olivat poltetut, lähetettiin Matti poimimaan lisää, ja tällä kertaa hänen täytyi tapella kaksipäisen jättiläisen kanssa.

Tämä antoi hänelle henkensä lunnaiksi huilun, jolla oli se ominaisuus, että se pakotti kaikki tanssimaan, kun hän vain soitti. Koetteeksi istui hän jälleen suurelle risukimpulle ja rupesi soittamaan. Heti rupesi risukimppu tanssimaan, ja keikutellen ajoi Matti sen selässä kotiin.

Kun hän meni kolmannen kerran hakemaan

risuja, tapasi hän kolmipäisen jättiläisen. Tämä ei osannut rukouksia enemmän kuin toisetkaan ja antoi Matille henkensä lunnaksi rasiällisen vihreää voidetta, joka vaikutti sen, että sen omistaja ei palanut tulessa eikä kuumassa vedessä eikä haavoittunut. »Ja nyt meitä ei ole enää muita», sanoi hän. Saat tulla tänne ja poimia risuja niin paljon kuin haluat, eikä mikään jättiläinen tahi noita voi sinua estää.»

Nyt oli Matti ylpeämpi kuin kymmenen riikinkukkoa. Eräänä päivänä hänen kulkiessaan kylän raittia tuli muutamia pikku poikia, jotka näyttivät hänelle kieltään ja ivailivat hänen nuijaansa ja vuohennahkaansa.

Tätä hän paheksui kovin, mutta hänen mielestään oli sääli antaa heille selkään.

Tulipa sitten kerran kylään jonkinlainen kuu-luttaja, mutta hänellä ei ollut mitään kelloa, ainoastaan suuri jahtitorvi ja päässä jahtilakki ja sitten oli hänen yllään jonkinlainen kirjava paita.

Tämä julisti, että kuninkaan tytär oli tullut niin murheelliseksi, että hän ei ollut nauranut kertaakaan seitsemään vuoteen ja että hänen isänsä lupasi näyttää hänet kelle hyvänsä, joka saisi hänet houkutelluksi nauramaan kolme kertaa.

»Sepä on jotakin minulle», tuumi Matti, sanoi jäähyväiset äidilleen, härästi nuijaansa pikku pojille ja läksi pitkin hiekkaista maantietä kaupunkiin.

Kun Matti vihdoinkin saapui kaupungin portille, nauroivat ja kirosivat vahdit häntä sen sijaan, että olisivat laskeneet sisään.

Matti kuunteli heitä hyväntahtoisesti hetki sen, kunnes eräs heistä — piloillaan, sanoi hän — pisti pyssyn aivan hänne nokkansa eteen. Silloin Matti tarttui miehen niskanahkaan ja housunhiinaan ja heitti hänet kanavaan.

Muutammat juoksivat auttamaan miestä, toiset hyökkäsivät sivistymättömän muukalaisen kimppuun opettaakseen hänelle hyviä tapoja tikareilla ja kirveillä.

Kevyt nuijanisku syöksi heidät päistikkaa veteen tahi kaasi heidät kivitykselle, ja pian heidän täytyi ruveta rukoilemaan armoa.

Tämä päättyi siten, että eräs taistelijoista oli kiitollinen saadessaan näyttää Matille tien linnanpihaan, ja siellä istuivat kuningas ja kuningatar ja prinsessa parvella ja katselivat kaikenlaisia painiskeluja ja miekkailuja ja tansseja ja ilveilyjä tehden kaiken tämän huvittaakseen prinsessaa, mutta pienintäkään hymyä ei voinut huomata hänen kauniissa kasvoissaan.

Kaikki lopettivat, kuten saattoi arvatakin, leikkinsä nähdessään nuoren jättiläisen, jolla oli pojan kasvot, mutta samalla pitkä musta tukka ja lyhyt kihara parta, suuret, jäntereiset käsivarret, paljaat sääret ja vyötäisistä polviin ulottuva vuohennahka.

Muuan kateellinen, kurttuinen, punatukkai-

nen mies, joka tahtoi mennä naimisiin prinsessan kanssa eikä pitänyt siitä, että tämä katseli Mattia, tuli esille ja kysyi hyvin nokkaviisaana hänen asiaansa.

»Minulla on sellainen asia», sanoi Matti, »että minä koetan saada kauniin prinsessan — Luoja häntä siunatkoon — nauramaan kolme kertaa.»

»Näetkö kaikkia noita hullunkurisia miehiä ja taitavia miekkailijoita», sanoi toinen, »jotka söisivät sinut suolahyppysellisen keralla — ei ole heidän joukossaan ainoankaan äidin poikaa, joka olisi voinut saada häntä nauramaan seitsemään vuoteen.»

Miehet kokoontuivat Matin ympärille, ja ilkeä mies suuttui häneen niin, ettei sanonut koko hommaa nuuskahyppysellisen arvoiseksi; kutsutti vain kuusi miestä kerrallaan näyttämään, mihin he kykenivät.

Kuningas, joka oli liian kaukana kuullakseen mitä hän sanoi, kysyi mitä muukalainen tahtoi.

»Hän tahtoo», vastasi punatukkainen, »tehdä jäniksiksi teidän parhaat miehenne.»

»Ah», sanoi kuningas, »jos asianlaita on niin, niin tulkoon joku heistä esille koettamaan hänen rohkeuttansa.»

Eräs taistelijoista astui esille kädessään miekka ja padankansi ja suuntasi iskun Mattia kohti. Mutta Matti löi nuijalla miestä käsivarteen, niin että miekka sinkosi kaikkien toisten

ylitse ja sen omistaja tuuskahti nokalleen maahan.

Uusi asettui hänen sijalleen, sitten jälleen uusi ja vihdoin puoli tusinaa samaan aikaan, mutta Matti singahutteli miekkoja, kypärejä ja

... ja miehet ulvoivat että heidät oli tapettu ja voitettu ja haavoitettu ...

kilpiä joka taholle; ja miehet kieriskelivät maassa päälletyksin ja ulvoivat, että heidät oli tapettu ja voitettu ja haavoitettu, ja sitten he hieroskelivat pehmitettyjä lanteitaan ja käsivarsiaan ja nilkuttivat pois.

Matti karttoi lyömästä ketään kuoliaaksi, ja

prinsessaa huvitti näytelmä siinä määrin, että hän nauroi niin äänekkäästi, että se kuului yli koko pihan.

»Kuningas», sanoi Matti, »minulla on kolmasosa tyttärsenne.»

Kuningas ei tiennyt oikein, pitäisikö hänen olla iloinen vaiko pahoillaan, ja kaikki veri prinsessa sydäimestä virtasi hänen poskilleen.

Sinä päivänä ei enää taisteltu, ja Matti kutsuttiin kuninkaallisen perheen pöytään. Seuraavana päivänä kertoi punatukkainen Matille sudesta, joka oli vuoden vanhan hiehon kokoinen ja vaaniskeli kaupungin muurien ympärillä ja söi ihmisiä ja karjaa. Hän huomautti samalla, että Matti tuottaisi suuren riemun kuninkaalle, jos saisi tämän surmatuksi.

»Sangen kernaasti», vastasi Matti. »Lähetä poika näyttämään minulle, missä susi oleksii, niin saamme nähdä, miten se ottaa vastaan vie-raan.»

Prinsessa ei ollut tähän oikein tyytyväinen, sillä Matti oli aivan toisen näköinen hienoissa vaatteissa, vihreä päähine pitkällä, kiharaisilla suortuvillaan, ja olihan hän sitäpaitsi houkutellut kuninkaantytären nauramaan.

Joka tapauksessa antoi kuningas asiaan suostumuksensa, ja puoli tuntia myöhemmin käveli kauhea susi linnanpihalla ja Matti pari askelta sen takana, nuija olkapäällä, aivan kuin paimen seuraa suosikkikaritsaansa.

Kuningas, kuningatar ja prinsessa olivat varmassa suojassa parvella, mutta upseerit ja hoviväki, jotka vartioivat suurella kentällä, unohtivat kaiken arvokkuutensa nähdessään hirviön tulevan sisälle ja alkoivat juosta minkä kypälistä pääsi porteille ja veräjille, mutta susi nuoleskeli vain leukapieliään, ikäänkuin olisi tahtonut sanoa: »Eiköhän maistuisi hyvältä, kun saisi pari teistä aamiaiseksi!»

Kuningas huusi: »Ah, sinä väkevä Matti, vie pois tuo kauhistava susi, niin saat minun tyttäreni», mutta Matti ei välittänyt hänen käskystään vähääkään.

Hän otti esille huilun ja alkoi soittaa minkä jaksoi, eikä koko pihassa ollut ainoatakaan miestä, joka ei olisi ruvennut tanssimaan parasta polskkaa, ja sudenkin täytyi nousta takajaloilleen ja tanssia toisten keralla minkä kypälät kestivät.

Osa väestä pääsi pujahtamaan sisälle ja sulkemaan ovet jälkeensä, niin että soitto ei voinut enää heihin vaikuttaa, mutta Matti jatkoi soittamistaan ja ulkona olevat ulvoivat ja tanssivat, ja susi tanssi ja ulvoi tuskasta, kun koipia pakotti, mutta piti koko ajan silmällä punatukkaista, joka tanssi ulkona toisten keralla.

Mihin hyvänsä punainen meni, kulki susi perästä ja tuijotti häntä lakkaamatta toisella silmällään, mutta toisella seurasi Mattia nähdäkseen, sallisiko tämä sen syödä punatukkaisen. Mutta Matti pudisti päätään keskeyttämättä mu-

siikkia, ja punapää ja susi ulvoivat ja tanssivat, kunnes olivat aivan nääntymäisillään väsymyksestä.

Kun prinsessa näki, ettei ollut tarkoitus keittää surmata, huvitti häntä hullunkurinen asema, mihin punatukkainen oli joutunut, siinä määrin, että hän rupesi helakasti nauramaan, ja heti huusi Matti: »Kuningas, minulla on k a k s i k o l m a s - o s a a teidän tyttärestänne!»

»Ah, kolmas-osia tahi kaikki tyynni», sanoi kuningas, »mutta ajahan ensin ulos tuo hirviö, niin näemme sitten miten käy.»

Silloin Matti pisti huilun taskuunsa, ja hirviölle, joka istuutui penkereelle läähättäen ja melkein pyörtymäisillään, hän sanoi:

»Mene tiehesi vuorillesi, rakas ystäväni, ja elä kuin kunnolliselle eläimelle sopii, ja jos minä milloinkaan saan kuulla, että sinä olet tullut seitsemän penikulman lähelle mitään kaupunkia, niin —»

Enempää hän ei sanonut, mutta sylki kämmeniinsä ja heilautti nuijaansa. Siinä oli kaikki, mitä peto parka tarvitsi: se laski häntänsä koi-pien väliin ja meni kypälämäkeen katselematta kehenkään kuolevaiseen, eivätkä aurinko, tähdet ja kuu nähneet sitä sen koommin kaupungin ympäristöllä.

Puolenpäivän aikana nauroivat kaikki paitsi punatukkainen herrasmies; ja totta tosiaan hän käyskeli ja mietti, miten pääsisi Matista seuraavana päivänä.

»Korkea kuningas», sanoi hän, »teillä on todellakin hyvä onni. Viholliskansa surmaa väkeämme minkä ennättää. Mutta tämä vuohenahkainen herra saattaisi varmaankin, jos kukaan, vapauttaa meidät heistä. Helvetin poikkiparrulla on sellainen varsta, että sitä ei voi vastustaa ei vihollisemme eikä itse paholainenaan.»

»Vai niin», sanoi Matti kuninkaalle, »saanko jäljellä olevankin kolmanneksen prinsessasta, jos noudan varstan.»

»Et, et», vastasi prinsessa, »kernaammin olen kokonaan tulematta vaimoksesi kuin annan sinut alttiiksi sellaiselle vaaralle.»

Mutta punatukkainen nykäisi Mattia ja kuis-kasi hänelle, miten raukkamaiselta näyttäisi, jos hän vetäytyisi pois seikkailusta.

Saatuaan selville tien läksi Matti suoraa päätä matkalle ja riensi rientämistään, kunnes helvetin muurit alkoivat näkyä. Nyt hän voiteli itsensä vihreällä voiteella ja koputti portille. Hänen koputtaessaan pisti sata pikku paholaista päänsä veräjästä kysyen mitä hän tahtoi.

»Minä tahdon puhua itse isännän kanssa», sanoi Matti. »Avatkaa veräjä!»

Ei kestänyt kauan, ennenkuin veräjä aukesi ja itse pääpaholainen otti vastaan Matin kumarrellen ja kysyen hänen asiaansa.

»Minun asiani on vähäpätöinen, sanoi Matti. Tulinpahan vain lainaamaan tuolla riippuvaa

varstaa kuninkaalle, jotta hän voisi sillä mukiloida vihollisiansa.»

»Meneppä hakemaan varsta», sanoi pääpaholainen nuorelle paholaispojalle, mutta samalla hän vilkutti toista silmäänsä. Samalla kun muutamat sulkiivat veräjän, kapusi poika ylös ja otti varsttan, jonka sekä varsi että nuija olivat valmistetut tulikuumasta raudasta.

Pieni paholaispojannulikka irvisti ilosta ajattellessaan, miten se polttaisi Matin kädet, mutta Matti ei saanut ainoatakaan rakkoa, ei sen enempää kuin jos hänellä olisi ollut hyvä tamminuija.

»Kiitos», sanoi Matti, »tahdotteko nyt avata portin? En teitä tämän enempää vaivaa.»

»Ah», sanoi itse vanha isäntä, »niinkö on asiantaita? Mutta tänne on paljon tulleita, ei ole paljoa palanneita. Ottakaa tuo ase häneltä ja antakaa hänen niellä hieman tuliöljyä.»

Eräs paholaisista ojensi kyntensä tarttuakseen varstaan, mutta Matti antoi hänelle sillä sellaisen iskun, että toinen sarvi katkesi, ja hän ulvoi tuskasta, niin paholainen kuin olikin.

Nyt he hyökkäsivät kaikki Matin kimppuun, mutta tämä antoi heille sellaisen löylytyksen, että he eivät sitä hevillä unohtaneet.

Vihdoin huusi pääpaholainen kaikin voimin, samalla kun hieroi käsivarsiaan: »Päästäkää ulos tuo mieletön mies, ja hitto vieköön sen, joka hänet takaisin laskee.»

Matti oli sangen tyytyväinen päästessään

ulos jälleen, ja hän marssi matkaansa välittämättä ollenkaan kaikista ulvomisista ja kirouksista, joita paholaiset muureilta päästelivät.

... ja hän marssi matkaansa välittämättä ollenkaan kaikista ulvomisista ja kirouksista, joita paholaiset muureilta päästelivät.

Hänen tultuaan palatsiin syntyi siellä suuri sekamelska ja hälinä, kaikki tahtoivat kilvan nähdä häntä ja varstaa. Hän kertoi seikkailuisiaan ja pani varstan kiviportaille ja varoitti samalla kaikkia siihen koskemasta. Jos kuningas ja kuningatar ja prinsessa olivat pitäneet hänestä ennen, niin pitivät he nyt hänestä vielä kymmenen kertaa enemmän, mutta katala punatukkai-

nen hiipi salaa esille ja tarttui varstaan iskeäkseen hänet kuoliaaksi.

Tuskin oli hän siihen ehtinyt koskea, kun hän alkoi huutaa ikäänkuin taivas ja maa olisivat hukkumaisillaan, ja hän kiemurtelihe ja väänteli käsivarsiaan ja hyppi ja tanssi, niin että oli surullista häntä katsella.

Matti kiiruhti hänen luokseen ja alkoi hieroa hänen käsiään omiensa välissä, ja ennenkuin hän oli laskenut yhteen, oli polttava tuska hävinnyt.

Äsken kestetyt tuskat ja ilo siitä, että punainen väänsi kasvonsa itkun ja naurun välille ja näytti niin hullunkuriselta, että kaikki rupesivat nauramaan — prinsessakaan ei voinut pysyä vakavampana kuin toisetkaan, ja silloin sanoi Matti:

»No, armollinen neiti, jos teissä olisi vaikka viisikymmentä puolikasta, niin toivon, että antaisitte ne kaikki minulle.»

Nyt ei prinsessa enää voinut vastustaa sydämensä ääntä, hän katsoi isäänsä, meni sitten Mattin luo ja lasi hienot, hennot kätensä hänen karheisiin käsiinsä, ja totisesti olisin juuri minä tahtonut olla hänen sijassansa sinä päivänä!

Matti ei tahtonut kantaa varstaa palatsiin, ja saatatte olla varmat, että kukaan ei sitä koskettanut. Seuraavana aamuna oli kivessä ainoastaan pari pitkää rakoa varstan sijalla, se oli polttautunut maan alle, ja päivällä tuli sanan-

saattaja ilmoittamaan, että viholliset olivat kuullessaan varstan tuomisesta kuninkaan linnaan pelästyneet niin kovin, että heti nousivat laivoihinsa ja purjehtivat pois.

Ja Matin nimi tuli kuuluisaksi, ja tästä lähtien häntä ruvettiin sanomaan Mainio-Matiksi.

Luulenpa, että hän ennen naimisiinmenoansa hankki itselleen tarpeelliset opit ja tiedot voidakseen seurustella kuninkaallisen perheen kanssa. Mutta yhden asian tiedän varmasti, ja se on se, että tästä lähtien ei hänen äitinsä nähnyt hätäpäivää kuolinhetkeensä asti.

Rutimo-taatto ja Hongankolistaja.

Sattuipa kerran, että Hongankolistaja ja kaikki hänen jättiläissukulaisensa rakensivat sulkua tahi oikeammin hyvää ja vahvaa tietä, jota myöten voisi päästä Irlannista Skotlantiin. Silloin Hongankolistajalle, joka piti paljon vai-
mostaan Viirusilmästä, pisti päähän mennä kotiin katsomaan, miten vaimo parka jaksoi hänen poissa ollessaan.

Niinpä hän kiskaisi maasta kuusen ja karsituaan siitä juuret ja oksat teki siitä kävelykepin ja läksi menemään Viirusilmän luokse.

Mutta totta puhuaksemme ei kunniallisen Hongankolistajan rakkaus vaimoonsa ollut hänen kotimatkinsa ainoana syynä.

Oli näet olemassa toinenkin jättiläinen, Rutimo-taatto — muutamat sanovat, että hän oli irlantilainen, kun toiset taas ovat tietävinään, että hän oli skotlantilainen — mutta olipa sen asian laita miten hyvänsä, varma on ainakin, että hän oli oikea tappelupukari.

Kukaan hänen aikalaisistansa ei voinut häntä

vastustaa, ja hänen voimansa oli sellainen, että hän vihoissaan saattoi polkea niin että maa tärisi. Hänen nimensä ja maineensa oli yltympäri tuttu, ja sanottiin, ettei mikään ihmishahmo voinut häntä taistelussa vastustaa. Onko se totta vai eikö, sitä minä en tiedä, mutta väitettiin, että hän saattoi nyrkillään litistää ukonnuolen ja että hän kantoi sitä aina taskussaan pannukakun muotoisena näyttääkseen sitä vihollisilleen, milloin he aikoivat ruveta taistelemaan hänen kanssaan.

Epäilemätöntä on kuitenkin, että hän oli antanut vankasti selkään jokaiselle Irlannin jättiläiselle, ja hän oli myöskin vannonut, että hän ei lepää päivällä eikä yöllä, ennenkuin on antanut samanlaisen selkäsaunan myöskin Hongankolistajalle.

Mutta Hongankolistaja oli erityisen vastahakoinen kohtaamaan jättiläistä, joka suuttuaan saattoi synnyttää maanjäristyksiä tahi litistää ukonnuolen; senvuoksi hän — häpeä sanoa — muutti ympäri paikasta toiseen, heti kun sai kuulla, että Rutimo-taatto oli hänen kintereillään.

Nyt oli asianlaita se, että Hongankolistaja oli kuullut Rutimo-taaton olevan matkalla silta-rakennukselle koettelemaan voimiaan hänen kanssaan, ja senvuoksi hänet — luonnollista kyllä — valtasi äkillinen hellyydentunne vaimo parkaansa kohtaan, jolla oli heikko terveys, ja

joka sitäpaitsi eli yksinäistä, ilotonta elämää hänen poissa ollessaan.

»Luojan rauha kaikille täällä oleville», sanoi Hongankolista ja hyvänsävyisesti ja pisti kunnialliset kasvonsa sisälle omasta ovestaan.

»No mutta Hongankolista ja, tervetullut oman Viirusilmäsi luokse.»

Tämän jälkeen seurasi keskinäistä ystävyyttä ja myötätuntoa todistava suudelma, joka oli niin valtava, että se sai merenpinnan väräjämään.

»Hyvä», sanoi Hongankolista ja, »ja miten sinä, minun oma mustikkani, olet poissa ollessani voinut.»

»Erinomaisen hyvin», vastasi Viirusilmä. »Illoisempaa sirkkusta et löytäisi koko maailmasta.»

Hongankolista ja yski hyväntahtoisesti ja nauroi sydämellisesti osoittaakseen hänelle, miten häntä ilahdutti, että toinen ei kuljeskellut allapäin hänen poissa ollessaan.

»Ja mikä sinut toi kotiin niin pian, Hongankolista ja?» sanoi hän.

»Ah, rakkaani», sanoi Hongankolista ja, »ei mikään muu kuin se, että sinua niin puhtaasti rakastan ja ikävöin. Tiedäthän kyllä, että se on totta, oma sydänkäpyseni.»

Hongankolista ja vietti pari kolme onnellista päivää Viirusilmän luona ja tunsu itsensä hyvin iloiseksi huolimatta siitä pelosta, joka hänet valtasi hänen ajatellessaan Rutimo-taattoa.

Tämä teki häneen kuitenkin siksi syvän vaikutuksen, ettei hänen vaimoltaan jäänyt huomaamatta, että hänen mieltään painoi jokin, jota hän koetti salata. Viirusilmä ei olisi ollut nainen, jolle hän olisi voinut urkkia kelpo mieheltään hänen salaisuuttaan.

»Tuo Rutimo-taattohan se minua huolestuttaa», sanoi Hongankolistaja. »Kun se mies suuttuu ja alkaa polkea maahan, niin tärisee koko tynnyrinala, ja kaiketikin on tunnettua, että hän saattaa pidättää vaikka ukonnuolen, sillä sitä hän pitää pannukakun muotoisena aina mukanaan voidakseen näyttää sille, joka mahdollisesti sitä epäilisi.»

Puhuessaan pisti hän peukalon suuhunsa, kuten hän tavallisesti teki tahtoessaan ennustaa tahi tietää jotakin.

»Hän tulee», sanoi Hongankolistaja, »minä näen hänet jo jonkun matkan päässä.»

»Kenen näet?» kysyi Viirusilmä.

»Rutimo-taaton», vastasi Hongankolistaja, »enkä tosiaankaan tiedä, mitä minun on tekeminen. Jos juoksen tieheni, on se minulle häpeäksi, ja minä tiedän, että ennemmin tai myöhemmin minun kuitenkin täytyy hänet kohdata. Minun peukaloni sanoo sen.»

»Miten pian hän on täällä?» sanoi Viirusilmä.

»Huomenna kahden aikana», vastasi Hongankolistaja voihkivalla äänellä.

»Älä ole murheellinen», sanoi Viirusilmä, »luota

minuun, minä voin kenties auttaa sinut tästä vaikeudesta paremmin kuin ehkä itse voisitkaan tehdä.»

Tämä kevensi melkoisesti Hongankolistajan sydäntä, sillä hän tiesi, että Viirusilmä oli haltijoiden liittolainen, ja totta puhuaksemme epäiltiin häntä itseäänkin haltijaksi. Jos hän sitä oli-kin, niin oli hän ainakin hyvänluontoinen haltija, sillä koskaan eivät naapurit tienneet hänestä muuta kuin hyvää.

Nyt oli asianlaita niin, että Viirusilmällä oli Lillikka-niminen sisar, joka asui heitä vastapäätä olevan vaaran laella ja oli yhtä taitava kuin hän itsekin.

Molempain vaarojen välinen ihana laakso oli vain kolmen, neljän penikulman levyinen, niin että Viirusilmä ja Lillikka saattoivat kesäiltoina aivan hyvin jutella toiselta vuorenhuipulta toiselle.

Tässä tilaisuudessa päätti Viirusilmä kysyä neuvoa sisareltaan, mitä olisi paras tehdä siinä pulassa, johon he nyt olivat joutuneet.

»Lillikka», sanoi hän, »oletko kotona?»

»En», vastasi toinen, »minä poimin marjoja Hiidenlaaksosta.»

»Vai niin», sanoi Viirusilmä, »nouseppa sitten Honkavaaran harjalle ja katsele ympärillesi ja puhu, mitä näet.»

»Nyt minä olen täällä», sanoi Lillikka muutamien minuuttien kuluttua.

»Mitä näet?» kysyi toinen.

»Luoja meitä armahtakoon!» huudahti Lillikka. »Minä näen suurimman jättiläisen, mikä koskaan on ollut olemassa, kävelevän tänne päin.»

»Niin», sanoi Viirusilmä, »siinäpä se paha onkin. Se on Rutimo-taatto, ja hän on matkalla löylyttämään Hongankolistajaa. Mitä meidän on tekeminen?»

»Minä kutsun hänet Honkavaaraan vieraisille, ja sillä aikaa sinä ja Hongankolistaja saatatte keksiä jonkin keinon päästäksenne pälkähästä.»

»Mutta minulla on voita kovin vähän», jatkoi hän, »kotona on vain kuusi pytyllistä, ja kun muutamia jättiläisiä emäntineen tulee meille tänään illalliselle, niin olisit sangen kiltti, jos heittäisit tästä laakson yli viiden- tahi kuudentoista nelikon voimöhkäleen tahi suurimman mitä sinulla on.»

»Sen minä kyllä teen ja vielä kiitän sinua kaupanpäällisiksi», vastasi Viirusilmä, »kun vaan pidät häntä siellä kunnes voimme ottaa hänet vastaan, sillä mihinkäs me kaikki joutuisimme, jos Hongankolistaja paralle jotakin tapahtuisi!»

Niinpä hän otti suurimman voimöhkäleen, mitä hänellä oli, ja se painoi yhtä paljon kuin kaksi tusinaa myllynkiviä, joten voitte käsittää miten suuri se oli — ja huusi sisarelle: »Lillikka», sanoi hän, »oletko valmis? Minä heitän sinulle kimpaleen, ota se vastaan kunnollisesti.»

»Otanpa kylläkin», sanoi toinen. »Hyvä heitto nyt, ja katso, että se tulee perille.»

Viirusilmä heitti voimöhkäleen, mutta niin huolissaan hän oli Hongankolistajan ja Rutimo-
taaton vuoksi, että unohti lukea loitsut, jotka heittäisivät sen yli. Siitpä oli seurauksena, että se, sen sijaan että olisi saapunut Honkavaaralle,

Viirusilmä heitti voimöhkäleen . . .

kuten hän toivoi, putosikin puolitiehen molempien vaarojen väliin.

»Siunaa ja varjele», huudahti hän, »nyt olet saattanut minut aivan häpeään. Siksi muutan sinut harmaaksi kiveksi. Ole siellä todistuksena siitä, mitä on tapahtunut, ja seuratkoon onnettomuus ensimmäistä elävää olentoa, joka koskaan koettaa sinua muuttaa tahi hävittää.»

Ja siellä on voipalanen vielä tänäkin päivänä

harmaana kivenä, pinnassaan viisi jättiläisnaisen sormenjälkeä.

»Samantekevä», sanoi Lillikka, »minä teen minkä voin Rutimo-taatolle. Jollei mikään muu onnistu, niin annan hänelle lautasellisen hänen herkkujaan, kanervasoppaa tahi tammenkaarna-keittoa, mutta koeta sinä keksiä joku keino auttaaksesi Hongankolistajan pulasta, muutoin hän on hukassa. Sinähän olet aina niin näppärä ja teräväajatuksinen, ja kummapa sitten, jollet sinä voi vetää nenästä Rutimo-taattoa.»

Sen jälkeen teki Lillikka suuren nuotion vaaran laelle, ja kun se oli tehty, pisti hän sormen suuhunsa ja vihelsi kolme kertaa, ja silloin tiesi Rutimo-taatto, että hänet oli kutsuttu Honkavaaran huipulle — tämä oli näet irlantilaisten muinoin käyttämä merkki, jolla he tahtoivat antaa matkustajille tiedon, että he olivat tervetulleita taloon.

Sillä aikaa oli Hongankolistaja hyvin raskasmielinen eikä tiennyt ollenkaan, mitä hänen olisi tekeminen. Rutimo-taatto oli epäilemättä ruma otus tutustuttavaksi, ja paljas ennenmainitun pannukakun ajattelemisenkin vaikutti sen, että toinen oli aivan sydän kurkussa. Mitä toiveita hänellä saattoi olla, niin voimakas ja urhoollinen kuin hän olikin, miestä vastaan, joka saattoi kävellä niin että maa tärisi ja liitistää ukonnuolet pannukakuiksi? Ei yhtään mitään, se tuntui aivan mahdottomalta, eikä

Hongankolistaja tiennyt, mitä hän oikeastaan tekisi.

»Viirusilmä», sanoi hän, »etkö voi minua auttaa? Missä on kaikki sinun keksintäkykysi? Pistetäänkö minut vartaaseen kuin jänis aivan sinun silmiesi edessä, ja tuottaako minun nimeni häpeän koko heimolleni, jonka ensimmäinen mies minä olen? Miten minä voisin taistella tätä ihmisvuorta vastaan?»

»Ole rauhassa, Hongankolistaja», vastasi Viirusilmä. »Minä aivan häpeän sinun puolestasi, ja mitä tulee pannukakkujuttuihin, niin saattaa tapahtua, että minä tiedän yhtä hyviä kuin mitä hänellä on konsana mukanaan — olkootpa ukonnuolia tahi mitä hyvänsä. Anna minun ottaa hänet huostaani ja tee aivan kuin käsken.»

Tämä lohdutti suuresti Hongankolistajaa, sillä oli miten oli, niin hän luotti suuresti vaimoonsa, joka oli monta kertaa ennenkin auttanut häntä pulmallisissa tapauksissa.

Nykyinen pula oli kuitenkin pahin, mitä koskaan oli ollut olemassa, mutta joka tapauksessa alkoi hän tulla rohkeammaksi ja saada jälleen ruokahalua.

Viirusilmä otti yhdeksän eriväristä villalangan säiettä, kuten hän aina teki, milloin tahoi keksiä parhaan keinon onnistuakseen jossakin tehtävässään. Ne hän kiersi kolmeksi palmikoksi, joihin tuli kolme väriä kuhunkin, jonka jälkeen hän kääri yhden oikean käsivartensa, toi-

sen sydämensä ja kolmannen oikean nilkkansa ympäri. Silloin hän oli varma yrittystensä onnistumisesta.

Täten valmistautuneena hän lähetti sanan naapureilleen ja lainasi heiltä kaksikymmentäyksi pannukakunkehää, jotka hän sekoitti taikinaan, mistä leipoi kaksikymmentäyksi leipää. Nämä hän paistoi, kuten tavallisesti, ja mikäli ne valmistuivat, pani hän ne ruokakaappiin.

Sen jälkeen hän nosti alas suuren astian, jossa oli makeaa maitoa, juoksutti sen juustoksi ja selitti Hongankolistajalle, mitä juustolle olisi tehtävä Rutimo-taaton saapuessa.

Tehtyään kaiken tämän odotti Viirusilmä rauhallisesti hänen tuloaan seuraavana päivänä kahden aikana, sillä sen, että hän saapuisi, oli Hongankolistaja saanut tietää imemällä peukaloaan. Hongankolistajalla oli ihmeellinen kyky peukalossaan, mutta huolimatta kaikesta viisaudesta ja tiedosta, jota hänellä oli tapana siitä imeä, olisi se hyödyttänyt häntä sangen vähän, ellei hänen vaimonsa, jolla oli korkeampi äly, olisi häntä auttanut.

Tässä suhteessa oli hän muutoin suuren vihollisensa Rutimo-taaton kaltainen, sillä oli tunnettua, että tämän kuulumaton voima oli hänen oikeassa keskisormessaan ja että hän, jos sen kadottaisi, ei olisi, suuruudestaan huolimatta, tavallista ihmistä voimakkaampi.

Vihdoinkin näkyi Rutimo-taatto seuraavana päivänä tulevan yli laakson, ja Viirusilmä tiesi, että nyt hänellä oli aika suunnitelmiensa toimeenpanemiseen.

Hän laittoi heti kätkyeen vuoteen ja käski Hongankolistajan menemään sinne ja vetämään peiton päälleen.

»Sinun täytyy olla olevinasi oma lapsesi», sanoi hän, »ja lepää sitten vain kiltisti äläkä sano mitään, vaan luota ainoastaan minuun.»

Se oli Hongankolistajalle karvas pala — menneppä nyt raukkamaisena kätkyeen — mutta hän tunsu hyvin Viirusilmänsä, ja kun hän huomasi, että niin oli tehtävä, hiipi hän sinne murheellisin mielin ja lepäsi kiltisti, kuten toinen oli häntä käskenyt.

Kahden aikana astui Rutimo-taatto sisälle. »Luoja kaikkia täällä sisällä varjelkoon», tervehti hän. »Täälläkö suuri Hongankolistaja asuu?»

»Täällä, kunnan mies», vastasi Viirusilmä. »Luojan rauha, ettekö tahdo istahtaa?»

»Kiitoksia paljon, hyvä rouva», sanoi toinen ja istuutui. »Minä luulen, että te olette rouva Hongankolistaja?»

»Olen kyllä», sanoi Viirusilmä, »ja minä toivon, että minulla ei ole mitään syytä hävetä miestäni.»

»Ei», sanoi Rutimo-taatto; »hänen sanotaan olevan Irlannin voimakkaimman ja urhoollisimman miehen. Mutta yhtäkaikki tiedän toisen

lähitienoilla asuvan, joka kernaasti tahtoi hie-
man katistella hänen kanssaan. Onko teidän mie-
henne kotona?»

»Ei, ikävä kyllä, nyt hän ei ole», vastasi Viiru-
silmä, »ja jos ihminen konsanaan lähtee kotoaan
vihoissaan, niin läksi hän todellakin tällä kertaa.
Hän sai kuulla, että muuan suuri venkale, joka
on olevinaan jättiläinen ja jonka nimi on Rutimo-
taatto, oli siltarakennuksella häntä etsimässä,
ja heti hän meni sinne koettaakseen tavata häntä.
Jättiläisparan itsensä vuoksi toivon, että he eivät
toisiaan kohtaisi, sillä siinä tapauksessa Hongan-
kolistaja hänet kyllä heti pehmittää.»

»Onko asianlaita niin?» sanoi toinen. »Minä
olen Rutimo-taatto, ja minä olen etsinyt häntä
kahden kuukauden ajan, mutta hän on aina py-
synyt syrjässä, enkä minä ole lepäävä päivää enkä
yötä, ennenkuin hänet kohtaan.»

Kun hän oli tämän sanonut, puhkesi Viiru-
silmä kaikuvaan nauruun ja katseli Rutimo-taat-
toa, ikäänkuin tämä olisi ollut mitätön raukka.

»Oletteko koskaan nähnyt Hongankolistajaa?»
kysyi hän sitten, ja hänen äänensä tuli äkkiä va-
kavaksi.

»Miten olisin voinut häntä nähdä?» sanoi Ru-
timo-taatto. »Hänhän on aina pysyttäytynyt
matkojen päässä.»

»Juuri sitä saatoin uskoa», vastasi Viirusilmä.
»Minä arvasin sen, ja jos seuraatte minun neu-
voani, viheliäinen miesparka, niin rukoilkaa päi-

vät ja yöt, että hän ei koskaan osuisi teidän tiellenne, sillä siitä tulee teille surun päivä.

Mutta asiasta toiseen! Tuuli puhaltaa suoraan ovesta, ja koska Hongankolista ei ole täällä, niin ehkä te tahtoisitte olla niin ystävällinen, että kääntäisitte talon — niin tekee Hongankolista ollessaan täällä.»

Tämä oli yllätys itse Rutimo-taatoillekin, mutta hän nousi ja veti oikean kätensä keskisormea, kunnes se naksautti kolme kertaa. Sen jälkeen hän meni ulos ja kiersi käsivartensa talon ympäri ja käänsi sen toisin päin, kuten Viirusilmä tahtoi. Kun Hongankolista näki tämän voimankoetuksen, tunsu hän jonkinmoisen kosteuden kohoavan hipiänsä joka huokosesta, mutta Viirusilmä, joka luotti naisviekkauteensa, ei vielä tullut hänilleen.

»Varmaankin», sanoi hän, »teette meille vielä toisenkin palveluksen, koska Hongankolista ei ole täällä tehdäkseen sen itse. Meillä on, näetkös, vedenpuute tämän pitkän kuivuuden jälkeen, ja Hongankolista sanoo, että tuolla kukkulan takana, kallioiden alla on oivallinen lähteensuoni, ja hän aikoi vetää kalliot tieltä pois, mutta kuullessaan teistä puhuttavan hän läksi niin raivoisana, että unohti veden. Jos te nyt koettaisitte sen löytää, niin minä katsoisin sen suosionosoitukseksi.»

Sen jälkeen hän vei Rutimo-taaton paikalle, joka siihen aikaan oli suurena kalliona. Kun jät-

tiläinen oli sitä katsellut hetkisen, naksahutti hän oikeaa keskisormeaan kymmenen kertaa, jonka jälkeen hän kumartui eteenpäin ja kiskaisi auki rotkon, joka oli neljänsadan jalan syvyinen ja neljännespenikulman pituinen.

Tämä urotyö oli vähällä saattaa Viirusilmän-

... jonka jälkeen hän kumartui eteenpäin ja kiskaisi auki rotkon ...

kin pois suunniltaan; mutta mitä kaikkea voidaan naisen viisautta ja mielenmaltti saada aikaan!

»Sepä oli oivallista», sanoi hän, »tulkaapa nyt sisälle syömään hieman vaatimatonta ravintoamme. Hongankolista osoittaisi teille vieraanvaraisuutta omassa talossaan, lienettepä sitten

miten katkeria vihollisia hyvänsä, ja jos laiminlöisin sen hänen poissakin ollessaan, niin tulisi hän hyvin tyytymättömäksi minuun.»

Samalla hän vei Rutimo-taaton sisälle ja pani hänen eteensä puoli tusinaa ennenmainittuja leipiä, pari hyvää pytyllistä voita, keitetyn

»Tuli ja veri!» huusi hän. »Mitä tämä merkitsee?
Minä olen purrut poikki kaksi hammastani!»

sianpuolikkaan ja kasallisen kaalinkupuja — meidän tulee näet muistaa, että tämä tapahtui paljoa ennen kuin perunat olivat keksityt.

Rutimo-taatto, joka sivumennen sanoen oli yhtä suuri syömäri kuin sankarikin, pisti erään leivistä suuhunsa purrakseen siitä palasen. Mutta silloin olivat sekä Hongankolistaja että Viiru-

silmä vähällä tulla kuuroiksi äänestä, joka muistutti samalla karjuntaa ja ulvontaa.

»Tuli ja veri!» huusi hän. »Mitä tämä merkitsee? Minä olen purrut poikki kaksi hammastani! Mitä kumman leipää tämä on?»

»Mitä tarkoitatte?» sanoi Viirusilmä levollisena.

»Tarkoitan!» karjui toinen. »Kaksi parasta hammastani on leuoistani poissa.»

»Ah», sanoi Viirusilmä, »se on Hongankolista-
jan leipää — ainoaa leipää, mitä hän kotona ollessaan syöpi, mutta minä unohdin mainita, että sitä ei voi syödä kukaan muu kuin hän ja lapsi tuolla kätkyessä. Sitäpaitsi ajattelin, että te olitte voimakas pikku mies kokoonne nähden, enkä minä tahdo loukata henkilöä, joka kuvittelee voivansa tapella Hongankolista-
jan kanssa; mutta tässä on toinen leipä; ehkä tämä on vähän pehmeämpää.»

Rutimo-taatolla oli oikein ahmatin nälkä, siksipä hän tarttui heti toiseen leipään, ja seuraavassa silmänräpäyksessä kuului ilkeä ulvonta, kaksin verroin niin äänekkäs kuin edellinen.

»Tuli ja leimaus!» karjui hän. »Ottakaa pois leipänne niin kauan kuin minulla on vielä ainoatakaan hammasta suussa; nyt minä olen menettänyt vieläkin kaksi.»

»Mutta hyvä mies», vastasi Viirusilmä, »jollatte voi syödä leipää, niin jättäkää se hiljaa ja rauhallisesti älkääkö herättäkö pojannallikkaa kätkyessä; kas niin, nyt hän on hereillä!»

Nyt päästi Hongankolistaja huudon, joka säikähdytti jättiläistä; eihän tämä ollut odottanut kehtolapsen päästävän moista ulvontaa.

»Äiti», huusi Hongankolistaja, »minun on nälkä, anna minulle jotakin syödä.»

Viirusilmä antoi hänelle leivän, jossa ei ollut rautakehää, ja kahta minuuttia lyhemmässä ajassa oli poika syödä natustanut sen kokonaan.

Rutimo-taatto seisoi kuin salaman lyömä ja kiitti sydämessään onnensa tähteä siitä, ettei ollut sattunut tapaamaan Hongankolistajaa kotona, »sillä», ajatteli hän, »mitenpä minä voisin vastustaa miestä, joka voi syödä sellaista leipää ja jonka kätkyessä oleva poikakin pureskelee sitä aivan silmiäni edessä.»

»Tahtoisinpa nähdä poikaa kehdoissaan», sanoi hän Viirusilmälle. »Sanonpa teille, että sitä lasta, joka syöpi tuollaista ravintoa, kannattaa lähempääkin katsella, eikä sen pojan ruuussapitäminen huonona kesänä tule olemaan mikään laiskurin tehtävä.»

»Ylen kernaasti», sanoi Viirusilmä. »Nouse ylös, palleroiseni ja näytä tälle kiltille pikku miehelle jotakin, joka on kunniaksi isällesi Hongankolistajalle.»

Hongankolistaja, joka oli puettu, mikäli mahdollista, pojan muotoiseksi, nousi ja kysyi Rutimotaatolta: »Oletko vahva?»

»Mikä ääni noin pienellä pojalla!» huudahti toinen.

»Oletko vahva?» toisti Hongankolistaja. »Voitko puristaa vettä valkoisesta kivistä?» kysyi hän ja laski kiven Rutimo-taaton käteen. Tämä likisti ja puristi, mutta kaikki turhaan. Hän voi kääntää kalliot paikoiltaan ja litistää ukonnuolen, mutta vettä hän ei voinut kivistä puristaa.

»Sinäpä vasta raukka olet», sanoi Hongankolistaja halveksivasti. »Ja sinä olet olevinasi jättiläinen! Anna minulle kivi, ja saatuasi nähdä mitä Hongankolistajan poika voi tehdä, saatat käsittää, mikä hänen isänsä on.»

Hongankolistaja otti kiven ja vaihtoi sen toisen huomaamatta tuoreeseen juustoon, jota hän puristi, kunnes hera, kirikkaana kuin vesi sirisi sormien välistä.

»Nyt menen jälleen nukkumaan kätkeyeen», sanoi hän, »sillä minä en viitsi seurustella sellaisen kanssa, joka ei voi syödä isäni leipää eikä puristaa vettä kivistä. On kyllä parasta, että menet matkoihisi ennen hänen kotiintuloaan, sillä jos hän tapaa sinut täällä, niin seuraa hautajaiset jälkepäin.»

Rutimo-taatto ajatteli itse aivan samoin; hänen polvensa vapisivat pelosta, että Hongankolistaja palaisi, ja senvuoksi hän kiiruhti sanomaan jäähyväisiä Viirusilmälle ja vakuuttamaan hänelle, että siitä päivästä alkaen hän ei tahtonut kuulla puhuttavankaan tästä miehestä ja vielä vähemmin halusi häntä tavata.

»Tunnustan kernaasti, että hän on minua voi-

makkaampi», sanoi hän. »Sanokaa hänelle, että minä pakenen häntä kuin ruttoa ja että minä en näyttäydä tässä maan osassa sinä ilmoisna ikänä.»

Sillä aikaa oli Hongankolistaja ryöminyt kätkeyensä, jossa hän lepäsi hiljaa ja ihastuneena sen johdosta, että Rutimo-taatto alkoi mennä tiehensä huomaamatta sitä kepposta, joka hänelle oli tehty.

»Onneksi teille, että Hongankolistaja ei ole täällä», sanoi Viirusilmä, »sillä paljasta korpiruokaa hän teistä tekisi.»

»Sen minä tiedän», vastasi Rutimo-taatto. »Juuri sitä hän tekisi, mutta ennenkuin minä menen, tahtoisin tunnustella, millaiset hampaat on sillä, joka voi syödä tuollaisia rautaleipiä kuin nuo ovat», ja samalla hän viittasi leipiin, joihin hän oli katkaissut hampaansa.

»Sangen kernaasti», vastasi Viirusilmä, »mutta ne ovat niin syvällä hänen päässään, että täytyy pistää sisälle koko sormi.»

Rutimo-taatto hämmästyí suuresti huomattessaan niin vankat hampaat niin nuorella lapsella. Mutta vielä enemmän hän hämmästyí, kun hän vetäessään kätensä Hongankolistajan suusta huomasi jättäneensä jäljelle sormistaan sen, josta koko hänen voimansa riippui.

Hurjasti karjuen, säikähdysten ja kauhun herpaisemana hän vaipui maahan.

Juuri tätä Hongankolistaja toivoikin. Silmän-

räpäyksessä hän nousi kätkyestään, ja muutamien minuuttien kuluttua oli päättänyt päivänsä suuri Rutimo-taatto, joka pitkän ajan oli ollut hänen ja hänen heimonsa kauhistus.

Kummallinen pannukakku.

Olipa kerran hiiri, rotta ja pieni punainen kana, jotka kaikki asuivat samassa tuvassa, ja eräänä päivänä sanoi pieni punainen kana: »Leipokaamme kakku ja pitäkäämme kestit.»

»Tehkäämme niin», sanoi hiiri, ja »juuri niin», sanoi rotta.

»Kukas menee jauhamaan vehnät?» sanoi kana.

»En minä», sanoi hiiri.

»En minäkään», sanoi rotta.

»Silloin teen sen itse», sanoi pieni punainen kana.

»Kuka leipoo kakun?»

»En minä», sanoi hiiri.

»Minä teen sen», sanoi rotta.

»Sitä et sinä tee», sanoi pieni punainen kana ja sitten se teki tämän itse.

Kun kakku oli valmis ja kana aikoi ottaa sen ulos, niin tapahtui jotakin ihmeellistä. Kakku pyöri tuvasta, ja sen jäljestä juoksivat hiiri, rotta ja pieni punainen kana. Niitä pae-

tessaan se vieri ohi riihen, joka oli täynnä puimaväkeä, ja ne kysyivät, mihin oli matka.

»Minä juoksen hiiren, rotan ja pienen punaisen kanan luota ja teidän luotanne myöskin, jos voin», sanoi kakku.

Silloin läksi riihiväki juoksemaan sen perästä varstoinneen, ja pannukakku juoksi juoksemistaan, kunnes se tuli ojan luokse, joka oli täynnä ojankaivajia, jotka myöskin tahtoivat tietää, mihin se juoksi.

»Ah, minä juoksen hiiren, rotan ja pienen punaisen kanan luota ja riihen luota, joka oli täynnä puimaväkeä, ja teidän luotanne myöskin, jos voin.»

Ojankaivajat juoksivat peräkkäin, kunnes he saapuivat puroille, joka oli täynnä pesijöitä. Nämä tekivät saman kysymyksen, saivat saman vastauksen ja seurasivat jonoa.

Vihdoin tuli kakku joelle ja kohtasi siellä revon, joka myöskin kysyi, minne se oli matkalla.

»Niin, minä juoksen pois hiiren, rotan ja pienen punaisen kanan luota, riihen luota, joka on täynnä puimaväkeä, ojan luota, joka on täynnä ojan-kaivajia, kaivon luota, joka on täynnä pesueukkoja, ja sinun luotasi myöskin, jos voin.»

»Mutta sinä et voi päästä yli joen», sanoi repo.

»Etkö voi kantaa minua yli?» sanoi kakku.

»Mitä annat minulle siitä?» kysyi repo.

»Muiskun jouluna ja munan pääsiäisenä», sanoi kakku.

»Olkoon menneeksi», sanoi repo, »nouseppa ylös sitten.»

Sen jälkeen se istuutui takakoivilleen, kuono taivasta kohti, ja kakku kiipesi sen hännälle ja istuutui sen selkään.

»Lähde nyt liikkeelle», sanoi kakku.

»Et istu kyllin korkealla», sanoi repo. Silloin kakku kiipesi sen hartioille.

»Vielä korkeammalle», sanoi repo. »Et ole siellä varmassa paikassa.»

»Onko hyvä nyt?» kysyi kakku ja muuttautui sen kaulalle.

»Olet varminimassa paikassa juuri minun kuononi yläpuolella.»

»Niin, nyt minä en voi tulla kauemmaksi», sanoi kakku. »Vielä mitä, voit kylläkin», sanoi repo, ja samassa hän heitti kakun korkealle ilmaan, otti sen suuhunsa ja nieli. Ja näin loppui kakku ja — satu.

Merkillinen aasi.

Olipa kerran isäntä, joka asui suuressa kaupungissa. Kerran hän matkusti kauaksi ulkomaille, mutta palvelijat jäivät hänen suureen taaloonsa, aivan kuin perhe olisi ollut kotona.

Maata pantuaan he säikähtyivät usein iltaisin perinpohjin, keittiön ovi näet avautui aivan itsestään, ja paiskattiin jälleen kiinni, ja kattilat ja vadit ja lautaset rupesivat kalisemaan.

Eräänä yönä, kun he olivat istuneet ylhäällä myöhään ja kertoneet toisilleen kummitusjuttuja, hiipi kokkipoika, joka muutoin tavallisesti makasi rehuylisillä, lämpimän takan perälle ja nukkui.

Kun kaikki olivat lähteneet ja keittiö oli suljettu, heräsi hän siitä, että ovi avattiin ja aasi kävellä kopsutteli keittiön lattialla.

Poika rupesi tarkemmin katselemaan, ja aivan oikein, siinä istui suuri aasi lattialla ja haukotteli lieden ääressä. Hetkisen kuluttua nelijalkainen alkoi katsella ympärilleen ja raapputteli korviaan, aivan kuin olisi hyvin väsynyt, ja sanoi:

»Nyt minä alan.»

Poika paran hampaat alkoivat kalista pelosta, sillä hän ajatteli: »Nyt se varmaankin syöpi minut.» Mutta hännäkkäällä ja pitkäkorvalla oli muuta tekemistä. Se kohenteli tulta ja toi saavillisen vettä ja täytti suuren kattilan, jonka se oli pannut tulelle ennen uloslähtöään. Sen jälkeen se nosti kätensä — jalkansa tarkoitan — lämpimälle takalle ja veti esille pienen pojan.

Tämä alkoi ulvoa pelosta, mutta aasi vain katseli häntä ja lykkäsi ulospäin alahuultaan ikäänkuin näyttääkseen, miten vähän se välitti hänestä, ja heitti hänet jälleen entiselle paikalleen.

Sen jälkeen aasi istahti tulen eteen ja odotti kunnes vesi alkoi kiehua, ja minä vakuutan teille, että keittiössä ei ollut lautasta, ei vatia eikä lusikkaa, jota se ei olisi pessyt ja kuivannut yhtä hienosti kuin mikä piika hyvänsä. Sen jälkeen se laski ne hyllyille ja lakaisi keittiön niin puhtaaksi, kuin se olisi ollut mikäkin salinlattia.

Kun se oli tehty, tuli se ja istuutui pojan viereen ja viittasi hänelle toisella korvallaan ja virnisteli.

Poika parka koetti huutaa, mutta ei voinut saada sanaakaan suustaan. Lopuksi aasi sammutti tulen ja meni pois, jolloin se iski oven kiinni niin kovasti, että poika luuli koko talon romahtavan maahan.

Aamulla syntyi kauhea hälinä, kun kokki-

poika kertoi mitä oli nähnyt. Koko päivään ei puhuttu mistään muusta. Mikä puhui mitäkin, mutta eräs lihava, laiska palvelustyttö sanoi järkevimmän kaikesta.

»Kuulkaa nyt, hyvät ystävät», sanoi hän, »kun aasi pesee ja siivoaa tällä tavalla meidän nuk-

... keittiössä ei ollut lautasta, ei vattia ei lusikkaa, jota se ei olisi pessyt ja kuivannut yhtä hienosti kuin mikä piika hyvänsä.

kuessamme, niin olisimmehan oikeita pölkkypäitä, jos me orjina raataisimme ja ponnistaisimme tehdäksemme sen työt.»

»Sinäpä jotakin sanoit, rakastettuni», sanoi toinen. »Se oli viisain sana, mitä olet koskaan sanonut, enkä minä suinkaan pane sitä vastaan.»

Sanottu ja tehty. Eivät vadit eivätkä lauta-

set nähneet vesipisaraakaan sinä iltana, eikä ainoatakaan luutaa laskettu lattialle, vaan kaikki menivät vuoteelle vähän aurigonlaskun jälkeen.

Seuraavana aamuna oli kaikki keittiössä niin hienoa ja komeaa kuin mahdollista, ja itse pormestarinkin olisi voinut syödä päivällisen kivilattialla.

Voitte uskoa, että se oli suuri helpotus laiskoille palvelijoille, ja kaikki kävi hyvin, kunnes muuan pölkypää poika päätti kerran jäädä keskustelemaan aasin kanssa.

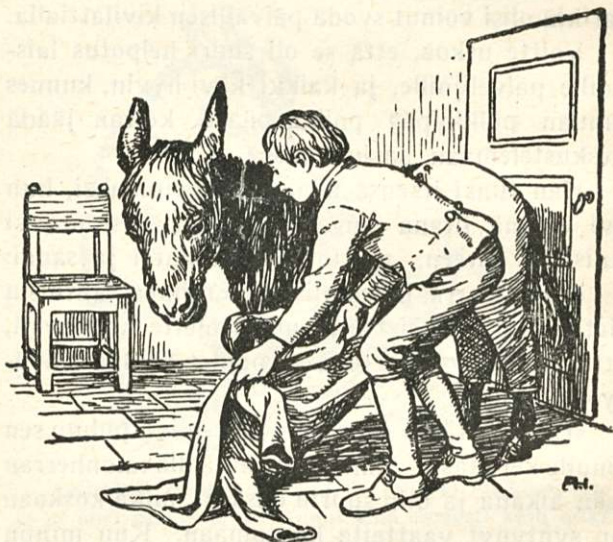
Hän tunsu itsensä hieman levottomaksi, kun ovi eräänä iltana singahti auki ja aasi marssi tulisijan ääreen, mutta hän kumarsi ja sanoi:

»Paras herra, jollen olisi liian rohkea, tahtoisin tietää kuka te olette ja miksi olette niin hyvä, että teette tytöille joka yö puolet heidän päivätyöstään.»

»Ei se mitään», vastasi aasi, »minä puhun sen sinulle kernaasti. Minä palvelin täällä talonherran isän aikana ja olin suurin laiskuri, mikä koskaan on syntynyt vaatteita kantamaan. Kun minun aikani oli muuttaa toiseen maailmaan, täytyi minun rangaistukseksi palata tänne joka yö ja toimittaa kaikki tämä työ ja sitten lähteä jälleen kylmään ulkoilmaan. Se käy hyvin päinsä, milloin on kaunis ilma, mutta teillä ei ole aavistustakaan siitä, mitä merkitsee, kun saa seisoa puoliyöstä auringonnousuun ja väristä myrskyisenä talviyönä.»

»Emmekö sitten voi tehdä teille mitään, ihmis-parka?» kysyi poika.

»Todellakin minä tiedän», sanoi aasi. »Minä luulen, että vanulla hyvin sisustettu verkatakki olisi hyvin hyödyllinen näinä pitkinä, kylminä öinä.»

Siihen oli tehty neljä hihaa, joihin aasin koivet pistettiin...

»Silloin olisimme maailman epäkiitollisimpia ihmisiä, jollemme sitä hankkisi teille», sanoi poika.

Seuraavana iltana oli poika siellä jälleen, ja saatatte olla varmat, että aasi oli ihastunut nähdessään hienon takin, joka pojalla oli mukanaan. Siihen oli tehty neljä hihaa, joihin aasin koivet

pistettiin, ja selästä pantiin takki napeilla kiinni. Ja aasi oli niin tyytyväinen, että meni peilin eteen katsoakseen, miltä se näytti.

»Hah-hah-haa», sanoi se, »pisimmälläkin tiellä on loppunsa. Minä olen erittäin kiitollinen sinun ja toveriesi ystävyyydestä. Te olette tehneet minut vihdoinkin onnelliseksi. Hyvää yötä nyt.»

Sen jälkeen se meni ulos, mutta toinen huudahti: »Hoi, odottakaapas, te menette liian varhain.»

»Enpä toki, voit sanoa tytöille, että nyt on heidän vuoronsa. Minun rangaistusaikani tuli kestää, kunnes minut katsottaisiin ansiokkaaksi saamaan palkkion suorittamastani työstä. Minua ette saa enää koskaan nähdä.»

Ja sitä he eivät saaneetkaan; ja tosiaankin he olivat pahoillaan siitä, että olivat liian kii-reellisesti palkinneet epäkiitollisen aasin.

Vuoritonttu ja talonemäntä.

Yleensä tunnettua lienee, että hyvät ihmiset eivät suvaitse pikkumaisuuksia.

Olipa kerran talonemäntä, joka oli hyvin tarkka omasta hyvästään, ja jos hän antoi almuja, niin hän antoi sellaisia, joista ei ollut minäkäänlaista hyötyä.

Eräänä päivänä naputti vuoritonttu hänen ovelle.

»Voitteko lainata minulle kattilaa, rakas muori?» kysyi se. »Vuoressa on häät ja kaikkia patoja tarvitaan.»

»Saako hän yhden?» kysyi ovea avaava palvelustyttö.

»Saa kyllä», sanoi emäntä.

Mutta kun tyttö otti kattilan hyllyltä, nipisti emäntä häntä käsivarteen ja kuiskasi: »Ei sitä, pölkkyä, ota vanha kaapista. Se on vuotava, ja vuoritontut ovat reippaita ja käteviä, niin että minä olen varma, että he korjaavat sen ennenkuin tuovat takaisin.»

Tyttö toi kattilan, joka oli pantu syrjään

tinaajan ensi käyntiä varten, ja antoi sen kääpiölle. Tämä kiitti ja läksi.

Kattila jätettiin pian takaisin, ja se oli, aivan oikein, korjattu ja laitettu hienoksi.

Illalla täytti palvelustyttö sen maidolla ja pani sen tulelle valmistaakseen lapsen illallista, mutta muutamien minuuttien kuluttua oli maito niin pohjaanpalanut ja savuista, että kukaan ei voinut siihen koskettaa, eivätkä porsaakaan tahtoneet heraa, kun se niille kaadettiin.

»Ah, sinä kelvoton», huusi emäntä ja täytti tällä kertaa itse kattilan. »Sinä saattaisit rikkaimmankin keppikerjäläiseksi huolimattomuudellasi; nyt turmelit kokonaisen korttelillisen hyvää maitoa kerrallaan.»

»Ja se on kaksi penniä», huusi ääni uuninpiipusta, ihmeellinen, inisevä ääni, ikäänkuin jonkun ihmisen, joka aina marisee ja toruu jostakin.

Emäntä ei ollut kattilan luota poissa kahta minuuttia kauempaa, kun maito kiehui jälleen yli ja paloi pohjaan ja meni piloille kuten edellisenkin.

»Kattila on varmaankin likainen», huusi emäntä vihoissaan, »nyt on kaksi täyttä maitokorttelia jo mennyt aivan kuin koirille.»

»Ja se on neljä penniä», kuului ääni uuninpiipusta.

Pitkällisen puhdistuksen jälkeen täytettiin kattila jälleen ja pantiin tulelle, mutta se oli aivan hyödytöntä, maito paloi jälleen pohjaan, ja

emäntä puhkesi jälleen kyyneliin tuhlaavaisuuden johdosta. »Koskaan ei minulle ole ennen mitään tällaista tapahtunut», sanoi hän. »Kolme

Näin tulla tupsahti vuorenpaikko itse uuninpiipusta . . .

korttelia maitoa palanut pohjaan yhden ainoan aterian vuoksi!»

»Ja se on kuusi penniä», huusi ääni uuninpiipusta. »Sinä et säästänyt missään tapauksessa

kattilanpaikkaajan palkkaa.» Näin tulla tup-
sahti vuorenpeikko itse uuninpiipusta ja meni nau-
raen ulos ovesta, mutta tästä hetkestä alkaen oli
kattila yhtä hyvä kuin toisetkin.

Ihmeellinen hanhi.

Mikko Miekkonen oli kunniallinen mies ja lisäksi jokseenkin varakas. Hän vuokrasi itselleen koko seudun suurimman talon, ja koska hän oli tavattoman viisas ja teki työtä kovasti, ei ollut mikään ihme, että hän ansaitsi kauniit rahat jokaisen sadonkorjuun jälkeen.

Hänelle oli kuitenkin — kaikeksi onnettomuudeksi — siunaantunut loistava ja runsas tytärperhe, ja saattaa kyllä käsittää, että hänen sydämensä oli melkein haljeta hänen uurastaessaan ja ponnistaessaan kootakseen jonkun verran omaisuutta kullekin heistä.

Ainoatakaan tuntemaansa tapaa, millä hän saattoi puristaa rahaa maatilastaan, ei hän jättänyt käyttämättä.

Muun muassa piti hän joukon kalkkunoita ja kaikenlaatuisia kanoja, ja aivan erityisesti ihastunut hän oli hanhiin — eikähän se ole kumma — sillä kahdesti vuodessa ne saattaa kyniä paljaiksi kuin käsi, jolloin untuvista voi saada hyvän maksun, ja sitten ne munivat isoja, oivallisia

munia, — ja kun ne tulevat liian vanhoiksi muni-
maan, saattaa ne myydä herrasväelle, nuorina
hanhina tietysti, ja sitäpaitsi on hanhi miehevin
lintu, mitä on olemassa.

Tapahtuipa kerran, että vanha koirashanhi
mielistyi suuresti Mikkoon, joka ei saattanut
kuljeksia missään, ei pihassaan eikä pelloillaan,
hanhen olematta hänen kintereillään. Se hankasi
itseään hänen koipeaan vasten ja katsoi häntä
silmiin aivan kuin joku muukin kristitty ihminen,
ja sen minä sanon, että koskaan ei ole nähty sen
veroista ystävyyttä kuin se, mikä vallitsi Mikon
ja hanhen välillä.

Vihdoin tuli lintu niin rakastettavaksi, että
Mikko ei enää tahtonut sallia sen kynimistä,
vaan hoiti sitä, yksinomaan rakkaudesta ja kiin-
tymyksestä — aivan kuin toisiakin lapsia.

Mutta täydellinen onni ei kestä koskaan
kauan, ja naapurit alkoivat epäillä hanhen tar-
koituksia, ja muutamat sanoivat, että se oli
itse paholainen, ja toiset, että se oli jonkinlainen
noita.

No niin, Mikkohan ei saattanut oila kuule-
matta jotakin näistä jutuista, ja varmaa on, että
hän itse alkoi epäröidä ja miettiä, ja jokaisena
päivänä, joka kului, tuli hän yhä levottomam-
maksi, kunnes hän päätti lähettää noutamaan
Poppa-Mattia, joka tiesi paljon salaisia asioita.
Ei ollut ainoatakaan henkilöä, joka olisi uskalta-
nut sanoa hänelle pahaa sanaa — enemmän kuin

papille, ja sitäpaitsi hän oli ollut Mikon isän, Tahvanus Miekkosen hyvä ystävä.

Senvuoksi lähetettiin häntä noutamaan muitta

Se hankasi itseään hänen koipeaan vasten ja katsoi häntä silmiin aivan kuin joku muukin kristitty ihminen . . .

mutkitta, eikä hän suinkaan suuria vitkastelut, sillä hän tuli samana iltana pojan mukana, joka oli lähtenyt häntä noutamaan. Heti saavut-

tuaan perille ja saatuaan illallisen ja puheltuaan hetkisen alkoi hän tutkia hanhea. Niin, hän käänteli sitä sinne ja tänne, oikealle ja vasemmalle, suoraan eteenpäin sekä ylösalaisin, ja kun hän oli väsynyt, sanoi hän Mikko Miekkoselle:

»Mikko», sanoi hän, »sinun täytyy muuttaa lintu viereiseen huoneeseen», sanoi hän, »ja kietoa hame tahi joku muu sen pään ympärille», sanoi hän.

»Miksi niin?» kysyi Mikko.

»Siksi että», sanoi Poppa-Matti.

»Siksi että, mitä?» sanoi Mikko.

»Siksi että», sanoi Poppa-Matti, »jollei niin tehdä, niin et sinä saa ainoatakaan levollista päivää elämässäsi; äläkä kysele enempää, vaan tee kuten sanon», sanoi hän.

»Olkoon menneeksi», sanoi Mikko, ja sitten hän tarttui vanhaan hanheen ja antoi sen eräälle rengeistä.

»Ole varovainen», sanoi hän, »älkä tukehduta eläintä», sanoi hän.

Heti kun lintu oli poissa huoneesta, sanoi Poppa-Matti, näin hän sanoi:

»Tiedätkös, Mikko Miekkonen, mikä tuo vanha hanhi on?»

»En rahtuakaan», sanoi Mikko.

»Niin», sanoi Poppa-Matti, »se hanhi on sinun oma isäsi», sanoi hän.

»Älkäähän toki, nyt teette pilaa», sanoi Mikko ja kalpeni, »miten saattaa vanha hanhi olla minun isäni?» sanoi hän.

»Minä en tee ollenkaan pilaa», sanoi Poppa-Matti, »se mitä sanon on totta, se on sinun isäsi vaeltava sielu», sanoi hän, »joka on muuttanut vanhan koirashanhen ruumiiseen», sanoi hän. »Minä tunnen hänet monista yhtäläisyyksistä, ja minua hämmästyttää», sanoi hän, »että sinä itse et ole nähnyt, miten se mulkoilee silmillään», sanoi hän.

»Ah, tuli ja leimaus!» sanoi Mikko, »nytpä en ymmärrä rahtuakaan, mitä minun on tehtävä. Minähän olen aivan hukassa, kun olen sen kyninyt vähintäänkin kaksitoista kertaa», sanoi hän.

»Sitä ei voi nyt auttaa», sanoi Poppa-Matti, »olihan se kylläkin kovaa», sanoi hän, »mutta sen valittaminen on nyt liian myöhäistä», sanoi hän. »Ainoa keino, millä tehdyn voi saada teke-mättömäksi», sanoi hän, »on että jättää sen teke-mättä, ennenkuin se on tehty», sanoi hän.

»Totta puhutte», sanoi Mikko. »Mutta miten, kaiken rauhan nimessä, saitte selville, että minun isäni sielu oli vanhassa hanhessa?» sanoi hän.

»Jos puhuisinkin sen sinulle, niin et minua kuitenkaan ymmärtäisi», sanoi hän, »kun ei sinulla ole kirjaoppia eikä tähtiviisautta», sanoi hän. »Älä siis mitään kysy», sanoi hän, »niin ei minun tarvitse sinulle ladella valheita. Mutta luota vaan minuun», sanoi hän, »että sinun isäsi asuu hanhessa, ja jollen minä voi saada sitä puhumaan aamulla varhain, niin saat sanoa minua vanhaksi aasiksi», sanoi hän.

»Riittää», sanoi Mikko, »se ratkaisee asian», sanoi hän. »Istu ja pala!» »Eikö ole ihmeellistä», sanoi hän, »että kunniallinen, arvossa pidetty henkilö», sanoi hän, »kiertää maata vanhana hanhena», sanoi hän, »ja voi taivaat ja pannukaakut, miten usein olenkaan sen kyninyt!» sanoi hän, »ja olisihan saattanut tapahtua, että olisin sen pistänyt poskeeni», sanoi hän, ja hänen sitä ajatellessaan alkoi kylmä hiki nousta hänen otsalleen, ja hän oli vähällä pyörtyä.

Hänen toinnuttuaan sanoi Poppa-Matti hänelle aivan levollisena ja tyynenä:

»Mikko», sanoi hän, »älä syytä itseäsi», sanoi hän, »sillä minä olen keksinyt keinon, millä se saadaan puhumaan», sanoi hän, »ja kertomaan, mitä varten se on maan päällä», sanoi hän, »ja muista, että sinä et antaudu keskusteluihin etkä vastusta minua missään», sanoi hän, »vaan olet ainoastaan, kohta kun lintu on kannettu sisälle», sanoi hän, »ikäänkuin ottaisimme sen huomenna mukaamme torille, ja jollei se tänä yönä puhu tahi karkaa», sanoi hän, »niin pane se varhain kankoriin ja lähetä se molempien renkien keralla rattailta suoraa päätä kaupunkiin myytäväksi», sanoi hän, »ja jollei se puhu ennenkuin tie on puolissa», sanoi hän, »niin ei minun nimeni ole Poppa-Matti. Mutta muistakin tarkoin», sanoi hän, »että heti kun se lausuu ensimmäisen sanan, viette sen suoraan isä Pietarin luokse», sanoi hän, »ja jollei pappi voi saada sitä palaamaan

rauhaan, kuten muitakin seurakuntalaisia, niin ei minun noitakeinoillani ole mitään arvoa», sanoi hän.

Nyt päästettiin vanha hanhi jälleen huoneeseen, ja kaikki alkoivat puhua sen lähettämisestä seuraavana aamuna kaupunkiin myytäväksi ja paistettavaksi, ikäänkuin se olisi aivan varma asia.

Mutta hanhi ei välittänyt koko jutusta enempää kuin jos olisi puhuttu maaherrasta, ja Mikko käski poikien laittamaan kanakorin kuntoon ja panemaan sinne pehmeitä höyheniä, »sillä nyt lähtee vanha hanhi viimeiselle ajelulleen tässä maailmassa», sanoi hän.

Mikäli ilta kului, alkoi Mikko tuntea itsensä kauhean surulliseksi ja alakuloiseksi ajatellessaan mitä tapahtuisi, ja heti kun vaimo ja tytönlirpukat olivat menneet nukkumaan, otti hän esille kannullisen hyvää viinaa, ja hän ja Matti istuutuivat sen viereen.

Mitä murheellisemmaksi Mikko tuli, sitä enemmän hän joi, ja hän ja Poppa-Matti tyhjensivät puolituopillisen yhdessä.

Se ei kuitenkaan ollut tuollainen pieni, kruunattu mitta, jommoisia nykyaikana käytetään — niin, saattoipa siihen mahtua kaksikin sen vertaa.

Ja kun Mikko oli tyhjentänyt korttelinsa, tuntui hänestä siltä, kuin hänen pitäisi lopettaa, »sillä nythän on melkein kuin juhla», sanoi hän, »ja minä surkuttelen sellaista miestä, joka ei voi hil-

litä janoansa», sanoi hän, »eikä ymmärrä pysyä aina korttelillisessa», sanoi hän, ja sitten hän toivotti Poppa-Matille hyvää yötä ja läksi huoneesta.

Hän valitsi kuitenkin väärän oven, koska oli hieman pyörällä päästään eikä tiennyt oikein, seisoiko päällään vai jaloillaan vai molemmilla yhtäaikaan, ja sen sijaan, että olisi mennyt vuoteeseensa, laskeutui hän koriin, jonka rengit olivat laittaneet kuntoon hanhea varten. Sinne hän vaipui pehmeästi ja mukavasti heinien sisään, pohjaan asti, ja kääntelipä ja vääntelipä hän itseään yöllä miten hyvänsä, niin lepäsi hän siellä yhtä peitettyinä ja siististi kuin myyrä peruna-vaossa ennen päivännousua.

Heti aamun sarastaessa nousivat molemmat renkipojat, joiden tuli viedä hanhi kaupunkiin, ja ottivat kiinni vanhan hanhen ja pistivät sen koriin ja panivat sen päälle ison heinäkasan ja sitoivat korin kiinni vahvalla köydellä.

Sen jälkeen he tekivät sen ylle ristinmerkin poistaakseen kaiken pahan ja nostivat korin raitaille miettien mielessään, mikä teki vanhan hanhen niin raskaaksi.

Sangen alakuloisina he ajoivat kaupunkiin vievää tietä, ja toivoivat ainoastaan, että joku samalle taholle ajava naapuri saavuttaisi heidät, sillä heistä tuntui pahalta, ettei heillä ollut muuta seuraa kuin noiduttu hanhi — eikähän heitä voi siitä moittia.

Mutta vaikka he vapisivatkin joka hetki pe-

lostaa, että vanha lintu alkaisi keskustella heidän kanssaan, eivät he tahtoneet näyttää sitä toisilleen, vaan lauloivat ja viheltelivät kuin hullut karkoittaakseen pelon.

Oltuaan matkalla jonkun verran yli puolen tunnin tulivat he isä Pietarin talon lähellä olevalle huonolle tieosalle, ja siinä oli kuoppa, vähintään kolmen jalan syvyinen, ja heidän ajaessaan sen yli saivat vaunut armottoman tärähdyksen, niin että Mikko heräsi korissa.

»Herra varjele», sanoi hän, »minun koipeni ovat poikki; mitä helkkaria te minulle teette?»

»Kuulitko mitään, Jaakko?» sanoi lähempänä koria istuva poika ja kävi valkoiseksi kuin palttina. »Kuulitko mitään ihmeellistä korista?» sanoi hän.

»En», sanoi Jaakko ja kävi itse yhtä kalpeaksi, »minä en kuullut etkä sinäkään. Hanhi vain nurkuu saamaansa tärähdystä», sanoi hän.

»Mihin ihmeeseen te olette minut pistäneet?» sanoi Mikko korista. »Päästäkää minut ulos ihan silmänräpäyksessä, muutoin minä tukehdun!»

»Teeskentely ei auta mitään», sanoi poika. »Hanhi puhuu, Luoja olkoon ylistetty», sanoi hän.

»Kuka uskaltaa minua haukkua?» sanoi Mikko ulvoen rehellisestä vihasta. »Päästäkää minut ulos, kirotut syntiset, tahi niin totta kuin elän, minä teidät löylytän!»

»Kuka kaikkien taivaan pyhimysten nimessä te sitten olette?» sanoi Jaakko.

»Kuka, tuhat tulimaista, minä sitten olisin, jollen itse Miekkonen», sanoi hän. »Minä itse olen korissa, te armottomat lurjukset», sanoi hän. »Päästäkää minut ulos, tahi kaiken pyhän nimessä», sanoi hän, »minä tulen kuitenkin ulos, ja silloin, pyhän Patrikin nimessä, minä annan teille vakavan selkäsaunan», sanoi hän.

»Se on vanha Tahvanus Miekkonen; aivan oikein. Minä tunnen hänet kyllä puheesta», sanoi Jaakko. »Eikös noitatohtori ollut sukkela keksiessään hänet?»

»Kyllä minä annan teille kyydin siitä puheesta, minä. Minähän olen aivan kuoliaaksi tukehtumaisillani», sanoi Mikko, »päästäkää minut ulos, sanon minä, ja odottakaahan vain, kunnes saan teidät käsiini», sanoi hän, »ja silloin, tuhat tulimaista, ei teidän viheliäisissä ruumiissanne ole jäljellä ainoatakaan siunattua jäsentä, jota en löisi rikki», sanoi hän.

Sen jälkeen hän alkoi potkiskella ja kieriskellä kanakorissa ja lykki koivillaan sen laitoihin, niin että oli aivan ihme, ettei se mennyt rikki.

Kun pojat saivat tämän nähdä, läimäyttivät he vanhaa hevosta, kunnes se täyttä laukkaa suuntasi matkansa suoraa päätä pappilaan yli kivien ja kantojen, ja joskus kimmahdi kori tärähdyksestä kolme jalkaa ilmaan.

Heidän saavuttuaan hänen korkea-arvoisuutensa ovelle ei ollut ihmeellistä, että Mikko parka

oli henkiihierissä ja että hän lepäsi tajuttomana korin pohjalla.

Papin tultua alas kertoivat he hänelle kaiken, mitä oli tapahtunut; miten he olivat panneet hänen koriin ja miten se oli alkanut puhua ja miten se oli tunnustanut olevansa vanha Tahvanus Miekkonen, ja he pyysivät hänen pyhyideltään neuvoa, miten pääsisivät vapaiksi levottomasta hengestä.

Silloin sanoi hänen korkea-arvoisuutensa, näin hän sanoi:

»Minä menen noutamaan kirjani», sanoi hän, »ja luen muutamia oikein voimakkaita, pyhiä värssyjä siitä», sanoi hän, »ja te», sanoi hän, »hankikaa köysi ja sitokaa se korin ympärille ja pankaa se sillan kaidepuuhun riippumaan», sanoi hän, »ja olisipa se levoton henki itse paholainen, jollen saisi sitä tulemaan ulos.»

No niin, pappi meni noutamaan hevostansa ja otti kirjan kainaloonsa, ja pojat seurasivat hänen korkea-arvoisuuttansa ja ohjasivat hevosen sillalle, eikä Mikko päästänyt koko aikana hiiskahdustakaan, sillä hän ymmärsi, että puhuminen oli hyödytöntä, ja hän pelkäsi, että jos hän jotakin sanoisi, niin he läksisivät jälleen ajamaan neliä ja aivan lopettaisivat hänet.

Heidän saavuttuaan sillalle tarttuivat rengit köyteen, joka heillä oli mukanaan, ja sitoivat sen korin kanteen ja singahuttivat sen sillan kaidepuun yli, niin että se riippui noin kaksitoista

jalkaa vedenpin-
nan yläpuolella, ja
hänen korkea-ar-
voisuutensa rat-
sasti joen reunalle
ja alkoi lukea ää-
neen ja vakuutta-
vasti.

Kun hän oli jat-
kanut lukemistaan
noin viisi minuut-
tia, särkyi äkkiä
korin pohja ja Mik-
ko syöksyi suin
päin veteen ja van-
ha hanhi hänen
päälleen. Alas poh-
jaan he painuivat
molemmat sellai-
sella molskinalla,
että se olisi saatta-
nut kuulua puolen
penikulman pää-
hän.

Ennenkuin he
olivat jälleen pääs-
seet ylös, kannusti
pappi pelkästä
hämmästyksestä
hevostansa, ja en-

nenkuin hän tiesi mistään, olivat sekä hän että hevonen virrassa päällekkäin.

Kaikki kohosivat jälleen pinnalle yhdessä yskien ja päristellen, ja virta vei heidät mukanaan sillankaaren alle, kunnes he kaikki tulivat matalaan veteen.

Vanha hanhi oli maalla ensin, sen jälkeen pappi ja Mikko puhisten ja huohottaen ja melkein puolikuoliaana, ja hänen korkea-arvoisuutensa säikähtyi uittamisesta ja hengen näkemisestä — kuten hän luuli — siihen määrään, ettei toipunut kokonaiseen kuukauteen.

Kohta kun Mikko jaksoi puhua, vannoi hän lyövänsä kuoliaiksi rengit, mutta isä Pietari ei tahtonut tätä sallia, ja heti kun hän oli saanut miehen vähän rauhoittumaan, koetti hän selittää asiaa, mutta Mikko väitti kivenkovaan, että oli mennyt kunnollisesti vuoteelle edellisenä iltana, ja hänen vaimonsa sanoi samaa suojellakseen häntä siitä epäluulosta, että hän muka olisi ottanut liikaa. Hänen korkea-arvoisuutensa sanoi, että se oli yliluonnollinen asia, ja vannoi, että se saisi maistaa piiskaa, jonka hän vain näkisi nauravan tälle tapahtumalle.

Ja Mikko Miekkonen rakastui hanheen yhä enemmän päivä päivältä, kunnes vihdoin kuoli vanhuudenheikkoudesta jättäen jälkeensä vanhan hanhen ja suuren perheen, ja vielä tänäkin päivänä pitävät taloa vuokralla Mikko Miekkosen lailliset jälkeläiset.

Metsänpoika ja nuori neiton.

Asuipa ennen pienessä mökissä Metsänpoika ja hänen äitinsä. Metsänpoika oli lesken ainoa tuki, ja hänen hyväkseen poika teki työtä aamusta iltaan. Joka lauantai-ilta hän jätti palkkansa äidilleen ja kiitti häntä sitäpaitsi niistä penneistä, jotka tämä antoi hänelle tupakkaa varten. Naapurit ylistivät häntä parhaaksi pojaksi, mitä koskaan on ollut olemassa. Mutta hänellä oli myöskin naapureita, joiden mielipiteitä hän ei ollenkaan tuntenut — naapureita, jotka asuivat aivan hänen lähellä, mutta joita hän ei ollut koskaan nähnyt ja joita kuolevainen yleensäkin saa aniharvoin nähdä paitsi toukokuun ja pyhänmiestenpäivän iltoina.

Vanhassa rappeutuneessa linnassa, joka oli noin puolen virstan päässä hänen tuvastaan, sanottiin asuvan »pikkuväkeä».

Jokaisena sellaisena pyhänmiestenpäiväniltana olivat vanhat ikkunat valaistut, ja ohikulijat näkivät pikku olentojen rakennuksessaan vilahtelevan edestakaisin tanssien huilujen ja säkkipillien soiton mukaan.

Tiedettiin varsin hyvin, että keijukaiset pitivät juhlia, mutta kukaan ei ollut kyllin rohkea mennäkseen sinne kuokkavieraaksi.

Metsänpoika oli usein kaukaa katsellut pikku olentoja ja kuunnellut viehättävää soittoa, samalla mietiskellen mielessään, miltä linnassa mah-tanee näyttää, mutta eräänä pyhänmiestenpäivän iltana hän nousi, otti lakkinsa ja sanoi äidille: »Minä menen pois linnaan etsimään onneani.»

»Mitä ihmettä!» huudahti äiti. »Uskaltaisitko mennä sinne — sinä, joka olet lesken ainoa poika? Älä ole uhkarohkea ja tyhmä, Metsänpoika! He surmaavat sinut, ja mitä minusta sitten tulee?»

»Älä ole levoton, äiti», sanoi Metsänpoika, »mitään pahaa ei minulle tapahdu, mutta mennä minun täytyy.»

Hän läksi, ja mentyään perunamaan poikki hän näki linnan, jonka ikkunoista säteili niin kirkas valo, että se näytti muuttavan villien omenapuiden oksissa vielä riippuvat lehdet ki-maltavaksi kullaksi.

Metsänpoika pysähtyi puistokäytävään rau-nioiden toiselle puolelle ja kuunteli keijukaisten melua, ja nauru ja laulu vahvistivat yhä enem-män hänen päätöstänsä mennä sisälle.

Suuri joukko pieniä ihmisiä, joista suurimmat olivat viisivuotiaan lapsen kokoisia, tanssi hui-lun- ja viulunsoiton mukaan toisten juodessa ja juhliessa.

»Tervetuloa, Metsänpoika! Tervetuloa, terve-

tuloa, Metsänpoika!» huusi seurue huomattessaan vieraan.

Sanan »tervetuloa» huusi ja toisti jok'ikinen ääni linnassa.

Aika riensi, ja Metsänpojalla oli äärettömän hauska, kun isännät sanoivat hänelle: »Tänä yönä ratsastamme Dubliniin varastamaan nuoren neitosen. Tahdotko seurata meitä, Metsänpoika?»

»Tahdon, tietysti tahdon», vastasi ajattelemaan, seikkailuja kaipaava nuorukainen.

Hevosjoukko seisoj portilla. Metsänpoika istui erään hevosen selkään, ja heti kohosi hän ratsuineen ilmaan.

Keijukaisparven ympäröimänä hän lensi yli äitinsä majan ja kauemmaksi pois, yli matalain kukkulain ja korkeiden vuorien, yli syvän järven, yli kaupunkien ja tupain, joissa ihmiset paahtoivat pähkinöitä ja söivät omenia ja pitivät iloista pyhäinmiestenpäivää. Metsänpojasta tuntui melkein siltä, kuin he olisivat lentäneet ympäri koko Irlannin, ennenkuin saapuivat Dubliniin.

»Tämä on Derry», sanoivat kääpiöt heidän lentäessään yli tuomiokirkon torninhuipun, ja sen mitä yksi sanoi, toistivat kaikki muut, kunnes viisikymmentä pientä ääntä huusi: »Derry! Derry! Derry!»

Samalla tavalla ilmoitettiin Metsänpojalle jokaisen heidän ohi kulkemansa kaupungin nimi, ja vihdoin hän kuuli hopeanheleiden äänten huudahtavan: »Dublin! Dublin!»

Keijukaiset eivät kunnioittaneet käynnillään mitään viheliäistä majaa, vaan erästä kaupungin hienoimmista taloista.

Parvi laskeutui maahan erään ikkunan lähelle, ja Metsänpoika näki ihanat kasvot tyyneellä upeassa vuoteessa.

Hän näki, miten nuori neitonen nostettiin ja kannettiin pois, ja miten keppi, joka pantiin sänkyyn hänen sijalleen, sai hänen muotonsa ja hahmonsansa.

Neitonen pantiin satulaan erään ratsastajan eteen, ja tämä vei häntä kappaleen matkaa, sen jälkeen hänet muutettiin toiselle j. n. e., samalla kun kaupunkien nimet huudettiin kuten ennenkin. He lähestyivät kotia, ja Metsänpoika kuuli joukon tuttuja nimiä ja silloin hän tiesi, ettei ollut jäljellä pitkä matkaa hänen omaan mökkiinsä.

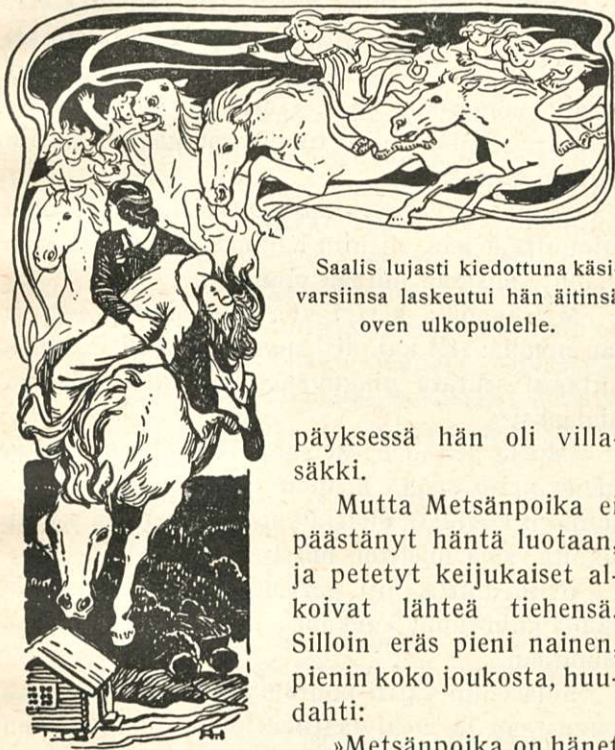
»Jokainen teistä on vuoroonsa kantanut nuorta neitosta», sanoi hän, »miksi en minäkin saisi häntä hetkisen kantaa?»

»Saat, Metsänpoika, vastasivat he ystävällisesti, »kanna häntä kernaasti hetkinen.»

Saalis lujasti kiedottuna käsivarsiinsa laskeutui hän äitinsä oven ulkopuolelle.

»Metsänpoika, Metsänpoika, näinkö meitä kohtelet?» huusivat keijukaiset, jonka jälkeen hekin laskeutuivat maahan. Metsänpoika piti kiinni, vaikka tuskin tiesi mitä kantoi, sillä pikkuväki muutti neitosen kaikenlaisiksi esi-

neiksi. Milloin hän oli musta koira, joka haukkui ja koetti pureskella, milloin hän oli hehkuva rautapalanen ilman lämpöä ja seuraavassa silmänrä-

Saalis lujasti kiedottuna käsi-
varsiinsa laskeutui hän äitinsä
oven ulkopuolelle.

päyksessä hän oli villa-
säkki.

Mutta Metsänpoika ei
päästänyt häntä luotaan,
ja petetyt keijukaiset al-
koivat lähteä tiehensä.
Silloin eräs pieni nainen,
pienin koko joukosta, huu-
dahti:

»Metsänpoika on hänet
varastanut meiltä, mutta hän ei ole saava
neitosesta mitään iloa, sillä minä teen hänet
kuuroksi ja mykäksi», ja samalla hän heitti jota-
kin nuoren tytön yli.

Kun petetyt keijukaiset olivat ratsastaneet tiehensä, nosti Metsänpoika oven säppiä ja astui sisään.

»Metsänpoika, sinä!» huusi äiti. »Sinähän olet ollut poissa koko yön. Mitä heovatsinulle tehneet?»

»Ei mitään vaarallista, äiti; minulla on ollut maailman parhain onni. Tässä on kaunis nuori neitonen, jonka olen tuonut mukanani kotiin sinulle seuraksi.»

»Siunaa ja varjele!» huudahti äiti, ja muutamia minuitteja hän oli niin hämmästyksissään, ettei saanut suustaan mitään muuta.

Metsänpoika kertoi yön seikkailut ja lopetti lausumalla: »Et kai olisi suonut, että olisin hänen antanut seurata pikkuväkeä ja joutua hukkaan ainiaaksi?»

»Mutta neitonen, Metsänpoika! Miten saattaa hieno neito syödä meidän ruokaamme ja tulla toimeen köyhissä oloissamme? Sitä minä kysyn sinulta, sinä mieletön mies!»

»Niin mutta, äiti, parempihan hänen on olla täällä kuin tuolla kaukana», ja hän viittasi linnan suuntaan.

Sillä välin värisi kuuromykkä tyttö kevyessä puvussa ja meni vaatimattoman turvevalkean ääreen.

»Lapsi parka, hän on ihmeellinen ja kaunis, ei kumma, jos he häneen ihastuivat», sanoi vanhus ja katseli heidän vierastaan hellästi ja ihailien.

»Meidän täytyy pukea hänet ensiksi, mutta mitä ihmettä minulla on antaakseni hänen käytettäväkseen?»

Hän meni »huoneessa» olevan vaatekaapin ääreen ja otti esille karheen villakankaisen pyhäpukunsa. Sen jälkeen hän avasi laatikon, otti sieltä valkoiset sukat, lumivalkoisen, hienosta palttinasta valmistetun vaatekappaleen ja myssyn — hänen käärinvaatteensa, kuten hän niitä nimitti.

Nämä vaatteet olivat kauan olleet valmiina erästä surullista toimitusta varten, jossa hän itse olisi päähenkilönä, eikä niitä koskaan otettu esille muuten kuin tuulettamista varten, mutta hän oli valmis antamaan nämäkin ihanalle vapisevalle vieraille, joka sanattomassa surussaan kääntyi hänestä Metsänpoikaan ja Metsänpojasta jälleen hänen puoleensa.

Tyttö parka antoi pukea vaatteet ylleen ja istuutui itse jakkaralle takan nurkkaan ja kätki kasvonsa käsiinsä.

»Mitä me teemme pitääksemme huolta teidän kaltaisestanne neidosta?» huudahti vanha nainen.

»Minä teen työtä teidän molempien edestä, äiti», vastasi poika.

»Ja miten saattaa hieno neito elää meidän viheliäisellä ravinnollamme?» toisti hän.

»Minä teen työtä hänen puolestaan», oli Metsänpoijan ainoa vastaus.

Hän piti sanansa. Pitkän ajan oli nuori nainen hyvin surullinen, ja monena iltana juoksivat

kyyneleet hänen poskiaan pitkin vanhemman naisen kehrätessä takkavalkean ääressä ja pojan kutoessa lohiverkkoa — taito, jonka hän oli opetellut voidakseen tarjota heidän pikku vieraalleen hieman enemmän ylellisyyttä ja mukavuutta.

Mutta tyttö oli aina lempeä ja suopea ja koetti hymyillä huomattessaan heidän katselevan häntä, ja siten hän vähitellen tottui heidän elin- ja olin-tapoihinsa.

Ei kestänyt kauan, ennenkuin hän alkoi ruokkia porsaita, survoa perunoita ja hienontaa jyviä kanoille sekä kutoa sinisiä villasukkia.

Niin kului vusoi, ja pyhänmiestenpäivän ilta oli jälleen tullut.

»Äiti», sanoi silloin Metsänpoika ja otti hatun naulasta, »nyt minä menen vanhaan linnaan etsimään onneani.»

»Oletko hullu, Metsänpoika», huusi äiti kauhistuneena! »Tällä kertaa he surmaavat sinut rangaistukseksi siitä, mitä teit viime vuonna.»

Mutta Metsänpoika ei välittänyt hänen väitteistään, vaan läksi liikkeelle.

Tultuaan villiomenapuupuistoon näki hän valoa linnan ikkunoista ja kuuli pikkuväen sanovan:

»Tekipä se Metsänpoika vuosi sitten meille aika kepposet varastaessaan meiltä nuoren neitosen.»

»Tekipä todellakin», sanoi pieni nainen, »ja minä rankaisinkin häntä siitä, sillä siellä tyttö nyt istuu kuin mykkä patsas takan nurkassa eikä

tiedä, että kolme pisaraa siitä lasista, jota nyt pidän kädessäni, antaisi hänelle heti takaisin sekä kuulo- että puhekyvyn.»

Sydän sykki kovasti Metsänpojan rinnassa hänen astuessaan saliin. Jälleen tervehti häntä tervetuliaiskööri. »Tässä tulee Metsänpoika. Tervetuloa, tervetuloa, Metsänpoika!»

... Miten hän pääsi omaan majaan, sitä hän ei tiennyt ...

Heti kun he olivat jonkun verran rauhoittuneet, sanoi pieni nainen:

»Sinun on juotava meidän maljamme, Metsänpoika siitä lasista, jota pidän kädessäni.»

Metsänpoika tempasi häneltä lasin ja syöksyi ovelle. Miten hän pääsi omaan majaan, sitä hän ei tiennyt, mutta hän saapui kuitenkin sinne hengästyneenä ja väsyneenä ja vaipui penkille tulisijan eteen.

»Ah, poika parkani, nyt he ovat sinut aivan ottaneet hengiltä», sanoi hänen äitinsä.

»Eiväthän toki», sanoi Metsänpoika. »Minulla on päinvastoin ollut parempi onni kuin koskaan ennen.» Sitten hän antoi nuorelle tytölle kolme pisaraa nesteestä, jota oli vielä lasin pohjalla hurjan kilpajuoksun jälkeen.

Neito alkoi nyt puhua, ja hänen ensimmäiset sanansa olivat kiitollisuudenilmaisuja Metsänpojalle.

Kolmella mökin asujamella oli niin paljon puhelemista keskenään, että he istuivat jutellen valkean ääressä iltamyöhään, kauan sen jälkeen kuin kukko oli kiekunut ja keijukaisten soitto vaiennut.

»Metsänpoika», sanoi neito, »ole hyvä ja anna minulle paperia ja mustetta ja kynää saadakseni kirjoittaa isälleni ja kertoa mitä minulle on tapahtunut.»

Hän kirjoitti, mutta viikot vierivät, eikä hän saanut mitään vastausta.

Vihdoin hän sanoi: »Sinun täytyy seurata minua Dubliniin, Metsänpoika, löytääkseni isäni.»

»Minulla ei ole yhtään rahaa vuokratakseni sinulle vaunuja», vastasi toinen, »etkähän sinä voi mennä sinne jalkaisin.»

Mutta tyttö pyysi häntä niin sydämellisesti, että hän vihdoin suostui kävelemään matkan kotimökistään Dubliniin.

Se ei ollut niin helppo kuin keijukaismatka, mutta vihdoin he kuitenkin soittivat neitosen kotitalon ovelle.

»Sano isälleni, että hänen tyttärensä on täällä», sanoi hän ovea avaavalle palvelijalle.

»Sillä hienolla herralla, joka asuu täällä, ei ole yhtään tytärtä, tyttöseni. Hänellä oli yksi, mutta tämä kuoli enemmän kuin vuosi sitten.»

»Etkö tunne enää minua, Sullivan?»

»En, tyttö parka, sinua en tunne.»

»Salli minun tavata isäntääne. Minä pyydän ainoastaan, että saisin puhella hänen kanssaan.»

»No, olkoon menneeksi, se kai ei ole liiaksi pyydetty. Kuulkaamme mitä hän sanoo.»

Muutamain silmänräpäysten jälkeen tuli neitonen isän ovelle.

»Kuinka uskallatte sanoa minua isäksi?» huudahti vanha herra katkeroituneena. »Te olette petturi. Minulla ei ole mitään tytärtä.»

»Katso minua kasvoihin, isä, varmaankin tunnet minut.»

»Minun tyttäreni on kuollut ja haudattu. Hän kuoli aikoja, aikoja sitten.»

Vanhan miehen äänensävy muuttui vihasta suruksi. »Voit mennä», lopetti hän.

»Odota, rakas isä, ja katsele sormusta, joka on sormessani. Katso, siihen on kaiverrettu sekä sinun nimesi että minun.»

»Se on tosin minun tyttäreni sormus, mutta minä en voi tietää, miten te olette sen saanut.»

Minä pelkään, että se ei ole tapahtunut kunniallisella tavalla.»

»Pyytäkää äitini tulemaan tänne — hän ainakin minut tuntee», sanoi tyttö parka ja alkoi itkeä katkerasti.

»Minun vaimo parkani on unohtamaisillaan surunsa; hän puhuu enää harvoin tyttärestään. Miksi repisin auki haavan muistuttamalla häntä siitä, mitä hän on kadottanut!»

Nuori nainen oli kuitenkin niin kiihkeä, että isä vihdoin lähetti noutamaan äidin.

»Äiti», alkoi hän, vanhan naisen tultua ovelle, »etkö tunne tytärtäsi?»

»Minulla ei ole mitään tytärtä. Minun tyttäreni kuoli ja haudattiin aikoja, aikoja sitten.»

»Mutta katso vain kasvoihini, niin tunnet varmasti minut.»

Vanha nainen pudisti päätään.

»Te olette kaikki unohtaneet minut, mutta katsokaa tätä syntymämerkkiä minun kaulasani. Onko mahdollista, äiti, että sinä et minua nyt tunne?»

»Tunnen, tunnen», sanoi äiti, »minun tyttäreläni oli samanlainen merkki kaulassaan, mutta minä näin hänet arkussa ja näin kannen naulatavan päälle.»

Nyt tuli Metsänpojan vuoro puhua, ja hän kertoi keijukaismatkasta, nuoren naisen varastamisesta, kuvasta, joka oli pantu hänen sijalleen, tytön oleskelusta hänen äitinsä luona hänen

kotimökissään, viimeisestä pyhäinmiestenpäivänillasta, ja kolmesta pisarasta, joilla hän oli tytöksen lumoista vapauttanut.

Tytär jatkoi, kun toinen oli lopettanut, ja kertoi, miten hyviä äiti ja poika olivat hänelle olleet. Silloin he tunsivat tyttärensä, ja heidän riemunsa tuli suureksi. Tämän jälkeen tekivät vanhemmat kaikkensa osoittaakseen Metsänpojalle kiitollisuuttaan, ja kun hän lausui haluvansa palata kotimökkiinsä, eivät he tienneet, miten palkitsisivat häntä siitä, mitä hän oli tehnyt.

Mutta nyt syntyi vaikeus. Tytär tahtoi välttämättä lähteä mukana. »Jos Metsänpoika menee matkoihinsa, niin menen minäkin», sanoi hän. »Hän pelasti minut keijukaisten käsistä ja on siitä lähtien tehnyt työtä minun hyväkseni. Jollei häntä olisi ollut, rakkahin isä ja äiti, niin ette olisi minua enää koskaan nähneet. Jos hän menee, niin menen minäkin.»

Kun tytön päätöstä ei voinut järkähdyttää, sanoi vanha herra, että Metsänpoika jäisi hänen vävykseen. Äiti tuotiin mökistään neljän hevoren vetämällä vaunuilla, ja sitten pidettiin suusenmoiset häät.

Sitten he kaikki asuivat upeassa Dublinin talossa, ja Metsänpoika sai appensa kuoltua peria äärettömät rikkaudet.

Valkoinen taimen.

Oli kerran hyvin kauan sitten kaunis nuori neito, joka asui linnassa kaukaisen järven takana, ja väitettiin, että hän oli kihloissa kuninkaanpojan kanssa ja että he juuri aikoivat mennä naimisiin, mutta silloin joku aivan äkkiä murhasi tuon poloisen — Luoja meitä varjelkoon — ja heitti hänet järveen, niin että hän, ikävä kyllä, ei voinut täyttää nuorelle neidolle antamaansa lupausta.

Tarina kertoo edelleen, että morsian parka menetettyään kuninkaanpojan joutui mielenhäiriöön, sillä hän oli niin hellämielinen, Luoja häntä auttakoon! Ja niin hän suri ja kuihtui, kunnes hän tuli niin laihaaksi, että vihdoinkin kukaan ei saattanut häntä nähdä, ja luullaan keijukaisten hänet vieneen.

Jonkun ajan kuluttua alkoi valkoinen taimen — Luoja sitä siunatkoon! — näyttäytyä virrassa, eivätkä ihmiset todellakaan tieneet, mitä heidän piti siitä uskoa, koska kukaan ei ollut ennen eikä jälkeen kuullut puhuttavan *valkoisesta ruskea-taimenesta*, ja monet Herran vuodet oli

taimen siellä, aivan siinä missä te näitte sen minuutti sitten, paljoa pitemmän ajan kuin mistä voin puhua, ja varmaankin aikoja ennen kuin vanhin kylässä saattoi mitään muistaa.

Vihdoin alkoivat ihmiset uskoa, että se oli haltijatar tahi keijukainen — mikäpä se muutoin olisi? — eikä kukaan koettanut tehdä sille mitään pahaa, ennenkuin muutamia sotamiesilkimyksiä tuli sinne nauraen ihmisille ja ivaten ja virnistellen heille sen johdosta, että he uskoivat jotakin sellaista. Ja etenkin eräs heistä (kirottu olkoon hän — ja Luoja antakoon minulle anteeksi, että sen sanon!) vannoi pyydystävänsä taimenen ja syövänsä sen päivälliseksi — tuo lurjus!

Ja mitäs luulette ilkiön tehneen? Niin varmasti ja totisesti kuin tässä seison, pyydysti hän taimenen, meni se mukanaan kotiin ja pisti paistinpannun tulelle ja heitti soman pikku olennon siihen. Taimen vikisi ja huusi aivan kuin kristitty ihminen, uskottekos, ja sotamies nauroi niin että oli pakahtua — sillä hän oli paatunut lurjus — ja kun hän uskoi toisen puolen olevan kypsäksi paistuneen, käänsi hän sen paistaakseen toisen puolen. Ja mitenkäs luulette käyneen? Niin, ei pienintäkään palamisen merkkiä näkynyt kalassa, ja sotamiehen mielestä se oli ihmeellinen taimen, jota ei voinut paistaa.

»Mutta minä koetan toista puolta uudelleen», sanoi hän.

Eipä hän juuri saattanut aavistaa, mikä häntä odotti, tuo jumalaton.

Uskoessaan toisen puolen olevan valmiin käänsi hän sen uudelleen, ja totta on, että se puoli ei ollut rahtuakaan paistuneempi kuin toisenkaan.

»Siunaa ja varjele», sanoi sotamies, »mutta tämä on pahinta mitä olen koskaan nähnyt», sanoi hän.

»Mutta minä koetan sinua kerran uudelleen, lemmikkini», sanoi hän, »vaikkakin olet olevinasi kovin oikullinen.»

Ja näin sanoen hän alkoi kääntää taimenta puolelta toiselle, mutta vähäisintäkään palomerkkiä ei näkynyt kauniissa kalassa.

»Vai niin», sanoi konna epätoivoissaan (sillä jollei hän olisi ollut aivan turmeltunut, kadotettu konna, niin olisi hänen täytynyt ymmärtää, että hän teki väärin, koska hänen hankkeensa eivät onnistuneet). — »Vai niin», sanoi hän, »hauska pikku taimeneni, kenties olet kyllicksi paistettu, vaikka sitä ei huomaa. Olet kenties parempi kuin miltä näytät, ja herkkupala joka tapauksessa», sanoi hän. Sitten hän otti veitsen ja haarukan maistaakseen palan taimenesta — mutta, ystäväni, samassa hetkessä kuin hän pisti veitsensä kalaan, kuului kauhea kirkaaisu, ja taimen hyppäsi paistinpannusta kauaksi lattialle.

Juuri sille paikalle, mihin se putosi, ilmestyi kaunis neitonen, ihastuttavin nuori olento, mitä

kukaan on katsellut, valkoisessa puvussa ja tukassa kultainen nauha, ja hänen käsivarrestaankin tihkui veri.

»Katso, miten sinä lurjus minua leikkasit», sanoi hän ja ojensi käsivartensa häntä kohti, ja sotamies luuli aivan, että silmänsä kieltäytyi-

»Katso, miten sinä lurjus minua leikkasit», sanoi hän ...

sivät tekemästä hänelle palvelusta. »Etkö saattanut antaa minun olla vilpoisana ja tyytyväisenä vedessä, josta minut pyydystit, sen sijaan että häiritsit minua ollessani vartioimassa», sanoi hän.

Sotamies vapisi kuin koira märässä säkissä, ja vihdoin hän änkytti jotakin ja pyysi viheliäisen henkensä puolesta, että hänen armonsä antaisi hänelle anteeksi, ja sanoi, että hän oli niin hyvä

soturi, että jos hän olisi tiennyt hänen armonsä olleen vartioimassa, niin olisi hän ollut kyllin ymmärtäväinen ollakseen häntä häiritsemättä.

»Minä olin silloin vartioimassa», sanoi neito. »Minä odotin sydämeni uskottua, joka on tuleva yli veden luokseni, ja jos hän tulee minun poissa ollessani ja minä en häntä kohtaa, niin minä muutan sinut harakaksi, ja minä ahdistan sinua vastaisuudessa joka paikassa, niin kauan kuin ruoho kasvaa ja vesi juoksee.»

Sotamies luuli jo kuolevansa paljaasta ajatuksestakin, että hänet muutettaisiin linnuksi, ja rukoili armoa, jonka jälkeen nainen vastasi: »Jätä huonot tiesi, viheliäinen», sanoi hän, »ennenkuin on liian myöhäistä. Tule tästedes hyväksi ihmiseksi ja tee velvollisuutesi ja kannä minut takaisin ja pane minut jälleen jokeen, josta minut löysitkin.»

»Ah, armollinen neito», sanoi soturi, »kuinka voisin olla kyllin sydämetön hukuttaakseni niin kauniin neidon kuin te.»

Ennenkuin toinen sai sanotuksi sanaakaan, oli neito kadonnut, ja sijalla hän näki vain maassa pienen taimenen.

Sotamies pani sen puhtaalle lautaselle ja juoksi henkensä edestä, jottei tytön rakastettu ehtisi saapua tämän poissa ollessa, ja hän juoksi juoksemistaan, kunnes saapui jälleen joelle, johon heitti taimenen.

Samassa silmänräpäyksessä kuin hän teki sen,

tuli vesi verenpunaiseksi, kunnes virta vei sen jälleen pois, ja tähän päivään asti on taimenella pieni merkki kyljessä siinä, mistä sitä leikattiin.

Tästä päivästä alkaen tuli sotamies aivan toiseksi ihmiseksi ja teki parannuksen ja käyttäytyi hyvin ja paastosi kolmasti viikossa — mutta kalaa hän ei syönyt paastonaikanakaan, sillä hänen saamansa säikähdyksen jälkeen ei kala enää ottanut mennäkseen hänen vatsaansa. — Ja hän oli joka suhteessa, kuten jo ennen mainitsin, toinen ihminen, ja jonkun ajan kuluttua hän jätti armeijan ja rupesi erakoksi, ja väitetään hänen aina rukoilleen valkoisen taimenen sielun puolesta.

Sisällysluettelo:

	Sivu
1. Kiitolliset eläimet	5
2. Taneli Ilmojenhalkaisija	13
3. Kolme kruunua	28
4. Mainio-Matin ihmeelliset seikkailut	47
5. Rutimo-taatto ja Hongankolistaja	61
6. Kummallinen pannukakku	81
7. Merkillinen aasi	84
8. Vuoritonttu ja talonemäntä	90
9. Ihmeellinen hanhi	94
10. Metsänpoika ja nuori neitonen	107
11. Valkoinen taimen	120

Suom. last. kirj. 5.

Nuorten... 34

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 101 5914

Nuorten kirjoja

1. Vanhoja tarinoita.	1: 25	19. J. Spyri, Heidi osaa käyttää oppiansa.	1: 75
2. J. H. Erkko, Nuorten runoja.	1: 25	20. Fr. H. Burnett, Pikku Lordi. 2 painos.	2: —
3. H. Käkikoski, Leikki ja työ.	2: 25	21. T. Hagman, Valikoima satuja. II sarja.	1: 75
4. J. Sandeau, Lokkiluoto.	1: 75	22. Fr. Berg, Troian sota.	2: 75
5. v Münchhausen. 2 painos.	1: 50	23. A. Lydecken, Suuri, kaunis maailma.	1: 75
6. T. Hagman, Valikoima satuja. I sarja.	2: 25	24. Grimm'in satuja.	2: —
7. J. Swift, Gulliverin matkat.	2: —	25. J. Finne, Satukontti.	1: 75
8. Tuhannen ja yhden yön tarinoita. I sarja.	1: 75	26. R. Kipling, Indian viidakoista I.	2: 50
9. H. C. Andersén, Valikoima satuja.	1: 85	27. R. Kipling, Indian viidakoista II.	2: 50
10. T. Hagman, Ihminen ja eläin.	2: 25	28. A. Lydecken, Auringon mailta.	1: 75
11. de Foe, Robinson Crusoe.	1: 35	29. J. Lehtonen, Ilvolan juttuja.	1: 75
12. J. Spyri, Pikku Heidi.	2: 25	30. Aino Voipio, Kultainen aika.	1: 90
13. B. Janssen, Niilo Grubbe.	1: 75	31. A. Lydecken, Metsän satuja.	1: 75
14. A. Langsted, Yksin maailmalla.	1: 85	32. J. Spyri, Pieni soittoniekka.	2: 25
15. Tuhannen ja yhden yön tarinoita. II sarja.	1: 75	33. A. Lydecken, Tähtimaailmassa.	2: —
16. B. Janssen, Saaren keisari.	1: 75	34. A. Rytkönen, Irlantilaisia satuja.	1: 75
17. Oscar Wilde, Onnellinen prinssi.	1: 50		
18. Tuhannen ja yhden yön tarinoita. III sarja.	1: 75		

Hinta 1: 75.